

МУЗИКА > с. 6

**СУСАННА ЧАХОЯН
ЗНОВУ НА СЦЕНІ**

БЛАГОДІЙНІСТЬ > с. 9

**«ВІДЧИНИЛОСЯ ЖИТТЯ» –
новий благодійний проект**

ЕТНОГРАФІЯ > с. 13

**«УКРАЇНСЬКИЙ СТИЛЬ» –
Лінди Вікланд**

**ЮНІ ЗА ВІКОМ –
ЗРІЛІ ЗА МАЙСТЕРНІСТЮ**

с. 6

**ТВОРИМО
ІСТОРІЮ
РАЗОМ**

*Нині Україна пише нову
сторінку в книзі своєї
футбольної історії*

с. 3

Столична афіша з 12 по 18 грудня

с. 14

Михайло Кулиняк,
міністр культури
України

ШАНОВНІ ДРУЗІ!

5 грудня виповнилося 80 років від дня народження видатного українського письменника Григора Тютюнника.

Ювілейна дата письменника позначена не тільки вимірами його життя, а й вимірами його вічності. Про таких літераторів кажуть: жив, як писав і писав, як жив. А жив він із думкою про власний народ, про його долю та майбутнє. Літературний спадок Тютюнника невеликий, однак його вистачило, аби увійти до канону української літератури ХХ століття. Всупереч налаштованій проти нього офіційній критиці письменник твердо стояв на своєму, не відступив з обраного шляху.

Народився Григир Тютюнник у селянській родині в селі Шилівка на Полтавщині. У 1937 році шестирічним хлопчиком Григир потрапив на Луганщину, де прожив майже десять років. Талант Тютюнника формувався серед людської біди, адже зазнав письменник сирітського поневіряння й голоду повоєнного часу. Саме тому в його творах поєднано повсякденне і вічне, та й самі вони мають загальнолюдське значення. Мав Григир Тютюнник і кінематографічний досвід – він написав сценарій за романом старшого брата Григорія Тютюнника «Вир».

У 1980 році за книги «Климко» та «Вогник далеко в степу» Григору Тютюннику присудили літературну премію імені Лесі Українки. Але він її так і не отримав. Через місяць після прилюдного судження Григир Тютюнник покінчив життя самогубством, залишивши передсмертну записку із загадковими словами: «Домучуйте когось іншого, а все моє, що в мене є, спаліть». Дослідники його творчості кажуть, що Тютюнник не витримав тиску радянської цензури. Письменник, який входив до руху «шістдесятників», виступав на захист національної мови і культури, свободи художньої творчості.

В українській літературі Григир Тютюнник залишився одним із найдраматичніших і водночас найсвітліших письменників. Це автор, якого можна назвати совістю цілого покоління. Борис Олійник писав про Григора Тютюнника: «Чесний до прямолінійності, принциповий до жорстокості, від чого сам не раз потерпав. Але то все Григорів характер, вироблений, зрадований і затверджений життям. Безмежно талановитий, він умів словесно, експромтом накидати таку виразну життєву картину, що тільки записуй – і до друку. А працював неквапом, інколи – важко, нещадно правлячи себе, до літератури ставився зі священною шанобою, з цнотливою ніжністю, як до матері...»

Григир Тютюнник жив у той час, коли письменники не могли вільно висловлюватися. Коли за необачне слово можна було зникнути не лише з полиць книгарень і бібліотек, коли автори продавали свій талант за можливість залишитися на волі. Сьогодні в Україні свобода творчості законодавчо закріплена та гарантована державою. Однак, нам не варто забувати про тих митців, які ціною власної свободи і навіть життя відстоювали право на свободу думки та переконань.

РЕФОРМАТОРСЬКИЙ ЗАКОНОПРОЕКТ

18 жовтня Верховна Рада ухвалила в першому читанні проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про гастрольні заходи в Україні». Після цього відбулося обговорення законопроекту на засіданні парламентського Комітету з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва, під час якого до нового законодавчого акту було висловлено низку зауважень. З метою доопрацювання законопроекту, обговорення необхідних поправок до нього Міністерство культури вирішило зібрати Круглий стіл з цього гострого питання.

У засіданні взяли участь міністр культури Михайло Кулиняк, директор Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв та освіти Мінкультури Лілія Гомольська, фахівці Міністерства, директори провідних театрів, продюсери та провідні оператори гастрольного ринку України. На початку засідання Михайло Кулиняк нагадав із чим пов'язана необхідність прийняття змін до Закону «Про гастрольні заходи в Україні»: «До того, як в Україні вступив у дію новий Податковий кодекс, існував гастрольний збір, надходження від якого акумулювалися у спецфонді, створеному для підтримки гастрольної діяльності українських театральних та мистецьких колективів. Щоб виїхати на гастролі, вони мали дві можливості: перша – надавати заявки до Мінкультури, друга – знаходити спонсорську підтримку. Міністерство, маючи кошти спецфонду, на конкурсній основі визначало колективи, які отримували фінансову підтримку для їхніх гастролей. Але в 2011 році, у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу, гастрольний збір було скасовано. Тому в Міністерстві культури почали шукати шляхи розробки нового механізму надання підтримки гастрольної діяльності наших театрів та мистецьких колективів».

Міністр також пояснив, чому законопроектом пропонується плата за проведення гастрольного заходу у відповідних відсотках з аншлагової вартості гастрольного заходу: «Як відомо, система

Під час Круглого столу

обліку реально проданих квитків сьогодні далека від прозорості».

Гостру дискусію викликало й питання відсотків, які пропонується сплачувати з аншлагової вартості різних видів гастрольних заходів. У Мінкультури також готові для всіх вітчизняних виконавців встановити 1% збору, 3% – для зарубіжних гастролерів. Навіть за таких компромісних умов Міністерство розраховує зібрати на підтримку гастролей українських театральних та мистецьких колективів 70–80 мільйонів гривень. В свою чергу директори прокатних компаній запропонували здійснювати збір із прибутку, який дає гастрольний захід, тобто, в залежності від кількості формально проданих квитків.

Підсумком Круглого столу стало рішення про створення робочої групи, в яку увійдуть фахівці Міністерства культури України та представники гастрольного ринку. Робоча група має узгодити всі зауваження і пропозиції та розробити поправки до проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про гастрольні заходи в Україні». Запрошені учасники Круглого столу також зауважили, що за роки Незалежності це перше подібне зібрання в Міністерстві культури, де враховується думка творчих особистостей і шукаються різні компромісні рішення.

Яна ЛЕВИЦЬКА

Фото Романа РАТУШНОГО

ВИСОКІ ВІДЗНАКИ НАРОДНОЇ АРТИСТКИ УКРАЇНИ ЛАРИСИ КАДИРОВОЇ

18–26 листопада під патронатом міністра культури Республіки Польща Богдана Здроевського та Міжнародного інституту театру при ЮНЕСКО в Польщі пройшов Міжнародний фестиваль театрів одного актора.

На цьогорічному фесті відбулися: 45-й ювілейний Вроцлавський міжнародний фестиваль театрів одного актора «WROSTIA», Міжнародна презентація монодрам у Дольному Шльонську (м. Єленья Гура, Легніца), Торунські зустрічі театрів одного актора.

Від України на фестиваль була запрошена актриса Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка, народна артистка України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка – Лариса Кадирова, яка представила

виставу «Стара жінка висиджує» Т. Ружевица (режисер – заслужений діяч культури Республіки Польща З. Хшановський, сценарграф Є. Лисик).

За роль у виставі Т. Ружевица «Стара жінка висиджує» Лариса Кадирова отримала:

- Гран-прі GERAS 45-ї міжнародної Вроцлавської зустрічі театрів одного актора;
- «За видатні досягнення акторські» – нагорода Спілки артистів сцен Польщі;
- Нагорода журналістів ім. Тадеуша Бужинського.

Прес-служба МК

СВЯТО ТВОРЧОСТІ ТА КНИГИ

Наступний рік оголошено роком «Розвитку культури і відродження музеїв, входження України до світового культурного простору». Передноворічний книжковий ярмарок «МЕДВІН: Книга року-2011», який відбувається у виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза» стане стартовим для цього проекту. У програмі – знакова подія книжкового ринку України – нагородження лауреатів XIII Всеукраїнського рейтингу «Книжка року».

На виставці можна буде придбати книги-переможці за цінами виробника.

Також відвідувачів чекають автограф-сесії, зустрічі з улюбленими письменниками, презентації нових книг, безліч майстер-класів з ужиткового рукоділля і просто свято творчості та книги.

В ОЧІКУВАННІ СВЯТА ГІТАРИ

13–18 грудня, столиця України прийматиме учасників і гостей Восьмого міжнародного фестивалю гітарної музики «Київ-2011», в рамках якого відбудеться і конкурс гітаристів. Фестиваль і конкурс традиційно проходять у Національній філармонії України. На конкурс подано 22 заявки від музикантів п'яти країн – України, Росії, Ірану, Ісландії та Польщі. Члени журі конкурсу – відомі гітаристи Лоренцо Мікелі, Маттео Мелла (Італія), Хуан Франсіско Паділья (Іспанія), Кшиштоф Мейзінгер (Польща), Андрій Остапенко (Україна) подарують киянам чотири незабутні концертні імпрези гітарної музики. У концертній програмі фестивалю члени журі виступлять разом із переможцями конкурсу. Симфонічним оркестром Національної філармонії України керуватиме заслужений діяч мистецтв України Ігор Палкін.

Ольга ГОЛИНСЬКА

ФУТБОЛЬНА ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

Футбол за майже 150 років свого формального існування став невід'ємною складовою сучасної культури. Більше того – місце футболу в культурі країни є однією з важливих характеристик національної ідентичності. Дослідники цілком серйозно говорять про «футбольні» та «нефутбольні» нації. Україна безперечно належить до розряду футбольних – адже перший офіційний матч у нас відбувся ще 14 липня 1894 року у Львові! Нині Україна пише нову сторінку в книзі своєї футбольної історії – готується до проведення в наступному році фінальної частини чемпіонату Європи з футболу (УЄФА Євро-2012).

Недарма церемонія жеребкування фінальної частини Євро-2012, яка відбулася 2 грудня в Національному Палаці Україна, пройшла під офіційним гаслом турніру «Творимо історію разом». Подія збирала разом усіх Президентів України – Віктора Януковича, Леоніда Кравчука, Леоніда Кучму, Віктора Ющенка, президентів УЄФА і ФІФА Мішеля Платіні та Йозефа Блаттера, найвищих посадових осіб країн-господарів фінального турніру, партнерів та спонсорів чемпіонату, легенд європейського футболу. Подія, яка за рейтингом УЄФА вважається третьою після фінального і стартового матчів чемпіонату, транслювалася у прямому ефірі більш ніж 70 теле- та радіокомпаній. Церемонію побачили у понад 150 країнах світу, а висвітлювали її перебіг понад 500 журналістів. Учасникам запам'яталася святкова атмосфера та 4-метрова копія Кубка Європи, виготовлена з льоду, яку організатори розташували біля центрального входу до Палацу.

Офіційну частину церемонії жеребкування відкрив Президент України Віктор Янукович. Вітаючи учасників, він наголосив на важливості проведення турніру Євро для модернізації української держави, для популяризації спорту. «Я хочу привітати всіх уболівальників світу, які чекають цього дійства», – сказав Глава держави і підкреслив, що футбол з року в рік стає все яскравішим та завойовує дедалі

Президент Віктор Янукович виступає на церемонії жеребкування фінальної частини Євро-2012

більше прихильників. Президент висловив особливу вдячність нашим польським партнерам та друзям, із якими Україна разом готувалася до Євро-2012. Гарант також подякував усім, хто підтримував Україну і Польщу в процесі підготовки до проведення спортивного свята. Він висловив впевненість, що чемпіонат стане святом для мільйонів шанувальників футболу, які відкриють для себе Україну та Польщу. «Ми будемо дуже раді бачити гостей, із великим задоволенням їх прийматимемо, і маємо надію, що вболівальники з усього світу отримають задоволення», – сказав Віктор Янукович.

Церемонію вели відомий польський спортивний коментатор Петро Собчинський та українська телеведуча Ольга Фреймут. Жеребкування, яке пройшло за участі відомих європейських футболістів, провів генеральний секретар УЄФА Джанні Інфантино. Загалом у фінальній частині Чемпіонату візьмуть участь 16 команд, а суперниками національної збірної України по групі D стали команди Швеції, Франції та Англії. Під час церемонії також були презентовані офіційний м'яч Євро-2012 та рекламні ролики міст України та Польщі, що прийматимуть матчі Євро-2012.

У день жеребкування в газеті «Спорт-Експрес» вийшло інтерв'ю Президента України, в якому він визнав, що ще навесні 2010 року ситуація з підготовкою України до Євро-2012

«була катастрофічною». Проте, зазначив Віктор Янукович, він зумів переконати президента УЄФА Мішеля Платіні, що Україна впорається з підготовкою до турніру вчасно. «Чотири години він (М. Платіні) намагався переконати мене в тому, що не існує ніяких, навіть мізерних шансів встигнути побудувати усе менш ніж за два роки. Останню годину я намагався переконати його в протилежному: при дуже напруженій роботі й загальній зацікавленості ми зможемо відстояти Євро-2012 для України», – зазначив Глава держави. «Наскільки ж приємно було чути слова Платіні, коли він приїхав за рік – навесні 2011-го. Перше, що він заявив мені при зустрічі: «Це фантастика. Я не можу повірити своїм очам!», – розповів Віктор Янукович.

Нині так само фантастичними виглядають наміри України отримати повноправне членство в Європейському Союзі. На щастя, зараз ситуація змінилася: Україна обрала єдино правильний спосіб євроінтеграції – шляхом конкретних справ. Сьогодні – це успішна підготовка до Євро-2012, завтра – його проведення на високому рівні. А післязавтра – вільна торгівля та безвізовий режим із Європейським Союзом і початок переговорів про вступ до нього. Так що чекатимемо слів «це фантастика» від президента Європейської Ради...

Олексій ХОМЕНКО

МІЖЕТНІЧНИЙ ДІАЛОГ КУЛЬТУР

1–3 грудня у Києві відбувся загальноукраїнський форум «Україна: діалог культур». Цьогоріч у заходах взяли участь керівники національно-культурних товариств, творчі колективи, майстри декоративно-ужиткового мистецтва, науковці, представники центральних органів виконавчої влади. Нагадаємо, що проведення Форуму ініційовано Президентом України Віктором Януковичем у Посланні до українського народу від 3 червня 2010 року.

Розпочався Форум літературними читаннями поетів – представників національних меншин України. У залі Ради національних товариств України зібралося більше сорока митців із Криму, Донбасу, Львівщини, а також Чернігова, Одеси, Дніпропетровська, Миколаєва, Мелітополя, Чернівців, Ялти, Кіровограда, які читали власні вірші мовами своїх народів.

2 грудня пройшов круглий стіл «Європейська хартія регіональних мов або мов меншин. Якою вона повинна бути?» Про реалізацію Хартії в Україні розповів президент Ради національних товариств України Ілля Левітас. Він звернув увагу на вимирання мови українських євреїв – ідиш, яку може врятувати лише включення в базову програму викладання єврейських шкіл. Учасники круглого столу запропонували включити в Хартію захист мов

ідиш, караїмської, кримчацької та новогрецької, яким загрожує повне зникнення.

У рамках Форуму пройшла конференція керівників національних товариств України, на якій обговорювалися актуальні проблеми національних меншин. Зокрема, досі не розроблено механізм втілення в життя статті 119 Конституції України про допомогу державних адміністрацій всіх рівнів у розвитку культур національних меншин, не мають юридичного тлумачення поняття Конституції України «корінні народи України» та «місце компактного проживання». Неодноразово, починаючи з 1992 року, Рада національних товариств України пропонувала встановити в країні День національностей України, але це питання досі не вирішується.

Складовою частиною Загальноукраїнського форуму «Україна: діалог культур» став гала-концерт «Всі ми діти твої, Україно!», який зібрав п'ятдесят один творчий колектив та презентував мистецтво двадцяти одного етносу України.

Після обговорення учасники Форуму ухвалили рішення про організацію зустрічі керівників національних товариств із Президентом України для ознайомлення його з проблемами національних меншин.

Оксана ГАЙДУК

ОДИМ АБЗАЦОМ

ПРЕЗИДЕНТ ТА МІНІСТР КУЛЬТУРИ ВІДВІДАЛИ МУЗЕЙ КОСМОНАВТА БЕРЕГОВОГО

У ході робочої поїздки в Донецьку область Президент України Віктор Янукович та міністр культури Михайло Кулиняк оглянули експозицію відреставрованого Музею космонавта Георгія Берегового в Єнакієвому. Президент пообіцяв передати музею фотокамеру, якою Георгій Береговий робив знімки з космосу, та фотографію космонавта зі свого домашнього архіву. Глава держави передав директору музею Ірині Зарі сертифікат на мультимедійне обладнання.

УРЯД СУТТЕВО ЗБІЛЬШИТЬ РОЗМІР ДОПОМОГИ ПРИ НАРОДЖЕННІ ДИТИНИ

«У 2012 році допомога на першу дитину збільшиться ще майже на 3 тисячі гривень, на другу – на п'ять із половиною тисяч гривень, на третю і кожну наступну – на 11 тисяч гривень», – сказав Микола Азаров 7 грудня під час засідання Кабінету Міністрів. Він підкреслив, що з 1 грудня поточного року уряд уже збільшив розмір допомоги на першу дитину порівняно з квітнем ц. р. на 8 тис. грн, на другу – на 5 тис. грн, на третю і кожну наступну дитину – на 30 тисяч гривень. За словами прем'єр-міністра, одноразова виплата зросла на 1300 грн і становить 8700 грн. (Довідково. Державна допомога при народженні першої дитини у грудні цього року становить 26 100 грн, другої – 52 200 грн, третьої і кожної наступної – 104 400 грн.)

ВЕРХОВНА РАДА ЗБІЛЬШИЛА ВИДАТКИ НА СОЦІАЛЬНІ ПОТРЕБИ

Парламент ухвалив зміни до Державного бюджету України на 2011 рік, збільшивши видатки на соціальні потреби. Зокрема, збільшено обсяг субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям із дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям на 800,8 мільйонів гривень. Також збільшено обсяг додаткової дотації на вирівнювання фінансової забезпеченості місцевих бюджетів на 800 мільйонів гривень та збільшено обсяг субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію за пільговий проїзд окремим категоріям громадян на 162 мільйони гривень.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР ТА МІНІСТР КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ВІДКРИЛИ ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКУ В ЧОРНОГОРІЇ

Протягом офіційного візиту до Чорногорії 8–9 грудня прем'єр-міністр України Микола Азаров та міністр культури Михайло Кулиняк провели зустрічі з вищими посадовими особами цієї балканської держави. Було підписано низку міжурядових угод, зокрема, про співробітництво між Україною та Чорногорією у сфері культури. В ході візиту в міському парку «Крушевац» у столиці Чорногорії Подгориці було урочисто відкрито пам'ятник Тарасові Шевченку.

Нове добре фото

У Києві за сприяння Міністерства культури України відбулася XVI фотовиставка Національної спілки фотохудожників України (НСФХУ)

Для участі в цьому підсумку річної роботи творчої спілки свої роботи надіслали 266 авторів із 23 областей. З 1526 черно-білих і кольорових світлин до експозиції потрапили найкращі

Професійна фотографія в Україні є чи... відсутня? З огляду на те, що арт-ринок фото в нас досі так і не з'явився, саме про професію «фотограф» (тобто, про такий вид діяльності, завдяки якому можна, принаймні, прогодувати себе і родину) говорити, здається, не доводиться. І навіть музею фотографії у нашій країні досі немає – на відміну від сусідньої Москви. А єдина фотографічна Бієнале гучно стартувала кілька років тому і так само блискуче зникла. Втім, фотохудожники – високопрофесійні і фахові – у країні, все ж таки, є. Про їхню кількість і про якість їхніх робіт свідчить, зокрема, XVI фотовиставка Національної спілки фотохудожників України. Щороку цей звіт про виконану протягом 365 днів, що минули, роботу збирає все більше учасників і викликає все більшу увагу пересічних відвідувачів.

З надісланих більш ніж півтори тисячі фотографій для участі у виставці журі відібрало 132 роботи 78 авторів із 20 областей. Виставка складалася з чотирьох розділів: двох основних – черно-біла і кольорова фотографія і такої ж кількості тематичних («Експеримент» і «Природа»). До речі, до складу журі, яке оцінювало якість світлин, цього року увійшли відомі фотохудожники Сергій БУС-ЛЕНКО (Рівне), Володимир ДУБАС (Львів), Любов САВЕЛЬЄВА (Миколаїв), Олександр СТРИНАДКО (Донецьк), Сергій ШВЕДЕНКО (Запоріжжя). Переможцями ж конкурсу і законними володарями Золотих медалей Національної спілки фотохудожників України стали: Тарас Перун (Чернівці) в номінаціях «Чорно-біла фотографія» й «Експеримент», Юрій Черневий з Болехова – в номінації

«Кольорова фотографія» і Віктор Соколов із Севастополя в номінації «Природа». Найкращі з найкращих «за версією НСФХУ» вітчизняні фотографи також отримали призи від спонсорів – ПроФОТО і КАТА.

Спілка фотохудожників зазвичай не обмежує учасників свого головного конкурсу формальними вимогами (хіба що подавати заявки на участь у XVI фотовиставці за регламентом можуть лише її члени). Отже, закономірно, що першим, коли тільки-но починаєш роздивлятися «спілчанську» експозицію, в око впадає різноманіття – аж до строкатості – і творчих манер, і навіть жанрів фотографії. Постановочні, репортажні світлини, оброблені за допомогою Photoshop і майже «автентичні». Портрети, пейзажі, натюрморти і складні геометричні абстракції (навіть не скажеш спочатку, що це фото реальних поверхонь та гри

Віктор Соколов. «Мис Айя. Крим»

Юрій Черневий. «Паламар»

світлотіні, а не фантазії Кандинського з Малевичем)... Чого тільки немає на звітній виставці Спілки фотохудожників! Утім, щось тут дійсно відсутнє: модний зараз у світі «треш», тобто, чорнуха і напівпорно. Цього спілчани дуже не люблять, навіть статті на своєму сайті в осудження таких «тенденцій» друкують. У НСФХУ надають перевагу старій-добрій класичній фотографії, до якої звикли наші глядачі.

Аби переконатися в цьому, пропонуємо читачам самостійно роздивитися й оцінити фотографії-переможці XVI фотовиставки Національної спілки фотохудожників України. Вони того варті!

Історії Віктора Марущенка

У столиці з великим успіхом пройшов організований громадським об'єднанням «Культурний проект» курс відкритих лекцій «Історія та теорія фотографії з Віктором Марущенком». Слухачами відомого майстра та популяризатора фотографії стали близько шести сотень поціновувачів культури

Авторський курс «Історія та теорія фотографії з Віктором Марущенком» у шести лекціях узагальнив історію фотографії, починаючи від її виникнення у 1839 році та першого методу отримання високоякісного

Віктор Марущенко під час лекції

фотографічного зображення – дагеротипії, та закінчуючи сьогоднішнім, з його багатством технічних засобів та актуалізацією питання: хто може називати себе фотомитцем? Віктор Марущенко приділив особливу увагу сучасній фотосправі, фотомузеям, галереям та арт-простору в цілому. Окремою темою стали роздуми про фото як спосіб творчого споглядання та самовираження художника.

Сучасне арт-фото відрізняється від звичного традиційного у тій же мірі, що й мистецтво contemporary art – від традиційного живопису часів Леонардо да Вінчі. Утім, інформація про останні (а чи навіть 20–30-річної давнини) тенденції у цьому виді мистецтва мало поширена в Україні. Через зaveliku кількість охочих до знань організаторам лекцій Віктора Марущенка довелося терміново шукати велике приміщення. (Зрештою, «уроки» проходили в актовій залі Інституту філософської освіти і науки Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова). Про те ж, наскільки новим видалося для багатьох почути, свідчать відгуки слухачів. Зокрема, одна зі студенток написала на своїй сторінці у соцмережі:

«Історію і тенденції від післявоєнного періоду до сучасної фотографії

сьогодні смакувала на лекції Марущенка. Однозначно вразили кілька цікавостей. Культурні фотографії знімали у концепті. Або ж можна припустити, що лише концептуальні речі стали великими. Ось деякі з напрямків: Синді Шерман знімала себе упродовж усього життя. Перевтілену в різні образи, але всі вони чітко передавали дух часу. Михайлов знімає бомжів. Араки – зв'язаних жінок. А ще був фотограф, який робив постановочне фото з частин тіла і трупів. Фотограф-наркоман, який фіксував на Polaroid життя, що його оточує, наповнене кайфом, болем і ломкою. І т. д. Роботи «культурних» не завжди сповнені еротикою і красою. Часто вони на межі порно-трешу. У сучасних фото сенс бере гору над красою кадру, напевне, тому вони не завжди викликають розчулення. Але байдужим залишитися неможливо. Якщо резюмувати – у ціні були і залишаються світлини, які передають час, субкультурні особливості і узагальнювальні знімки. І ще одна думка Віктора змусила глибоко замислитися навіть опісля величезної кількості прочитаних книг. «Композиція – це не правило, це почуття».

Сторінку підготувала
Алла ЧЕРДИНЦЕВА

Сувеніри з усього світу

Минулої суботи в Києві відбувся 19-й Різдвяний благодійний ярмарок. Його організатор – Міжнародний Жіночий Клуб Києва (МЖКК) International Women's Club of Kyiv (IWCK). Україну на ярмарку цього року представляла Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв, яка виступила генеральним спонсором

Різдвяний ярмарок – це головна подія року в діяльності товариства жінок МЖКК, мета якої – збір благодійних коштів на потреби малозабезпечених українських жінок, дітей, інвалідів та літніх людей.

Міжнародний Жіночий Клуб Києва (IWCK) – міжнародна благодійна організація, заснована в 1992 році, до якої входить понад 250 жінок із 47 країн світу. Усі члени клубу працюють на волонтерських засадах заради злагоди в суспільстві країни, в якій вони зараз живуть, – України. Жіночі клуби існують у багатьох країнах, але клуб Києва відрізняється активною благодійною діяльністю.

– Різдвяний благодійний ярмарок – це масштабна подія міжнародного характеру з казковим та святковим настроєм, справжнім Санта Клаусом, ялинками, піснями та подарунками, – розповідає Вікторія Тіссо, голова комітету Міжнародного Жіночого Клубу Києва. – Відвідувачі мають чудову можливість ознайомитися з великим розмаїттям подарунків з усього світу. Минулого року цей фантастичний ярмарок зібрав 1 500 000 гривень. Всі кошти розподілені на 15 грантів. Нині ярмарок значно виріс. На 3000 квадратних метрів у виставковому центрі «КиївЕкспоПлази» прибули представники 38 посольств і представництв різних країн. Уперше беруть участь у ярмарку та підтримують МЖКК Міжнародна Торгова палата України та Благодійна організація «Жінка III тисячоліття». Відомі митці проводять майстер-класи для дітей та дорослих з виготовлення подарунків та прикрас.

...Яскраві вишиванки, неповторні рушники, різноманітні кераміки збирають люд біля стенду «Україна».

Українські сувеніри для всього світу

Дитячий одяг із Перу

Приємно тішить, що цього року рідна держава широко представлена на ярмарку. Не менш приємно придбати український сувенір із рук телеведучої Власти Шовковської.

– Ці неповторні доріжки та серветки люб'язно передали на ярмарок жінки із Закарпаття, – коментує Власта.

Багатьох учасників – мексиканських відвідувачів захоплює екзотика мистецтва індіанців: яскраві сережки, браслети, статуєтки тощо.

Ляльки з Індонезії

Поляки привернули увагу відвідувачів своєю неповторною парочкою ляльок-символів чемпіонату «Євро-2012», яким дали імена Славек та Славко. Йшли в хід блокноти, календарі, щоденники з логотипом «під Євро».

Швеція презентувала багато робіт ручної роботи: маленькі плетені берлінго, підсвічники, ялинкові прикраси. Привертали увагу плетені з солом'яних баранці, досить подібні на українських солом'яних коників.

Чехи, як завжди, привезли свою славнозвісну карловарівську «бехерівку» та пиво. Жінок приваблювала недорога й оригінальна біжутерія.

Святковим і яскравим виглядав стенд Німеччини. Тут справді відчувався передріздвяний настрій: свічки, підсвічники, іграшки, новорічні віночки на двері...

Аргентинці, які славляться своїм танго, вирішили запропонувати полотняні торбинки з логотипом танцюючої пари.

На стенді Перу – різноманітні перуанські музичні інструменти, шкіряні гаманці...

Куточок В'єтнаму – найбільш строкатий: ялинкові прикраси, створені в техніці квілінг, керамічні тарелі.

Окрім блискучих китайських гірлянд можна було купити й папірець із каліграфічним підписом.

Палестинські рукодільниці радували вишитими виробами.

У виставковому центрі було чим і поласувати. Німці частували хот-догами, канадці пропонували кленовий сироп, за японськими суши черга вишикувалася заздалегідь. Важко було пройти повз куточок Бельгії: як утриматися від стійкого запаху шоколаду – найкращого в світі?!

– Отож, якщо вам не вдалося цього року відвідати ярмарок із якихось причин, – неодмінно завітайте рівно через рік, – радить Бабет Ріфманн, віце-президент Міжнародного Жіночого Клубу Києва.

І вона має рацію. Ярмарок триває один день і лише один раз на рік. А враження залишаються надовго.

Людмила ЧЕЧЕЛЬ
Фото авторки

НОВИНИ

КРИМ І ЛЬВІВ ОБ'ЄДНАЛА РІЗДВЯНА ЗІРКА

Учні української школи-гімназії, що в Сімферополі, вже розпочали підготовку до найбільшого для українців свята – Різдва Христового. А допомогли їм у цьому майстри-звіздарі.

Саме так на Львівщині називають тих, хто робить різдвяні зірки. Ідеєю запросити майстрів до Криму директор української гімназії Н. Руденко загорілася після того, як побачила по телевізору щорічний парад різдвяних зірок у Львові. Про таку співдружність повідомила газета «УК». Із того моменту і розпочався пошук майстрів, до якого долучилася і директор Львівського етнографічного музею Н. Звоник. І, нарешті, майже через рік у селищі Дубляни знайшлося двоє братів-звіздарів – Петро та Богдан Новаки, які погодилися приїхати до Криму. З того моменту, як вони переступили поріг кримської гімназії, школярі не давали спокою майстрам, засипали запитаннями і просили показати щось нове. Для кожної дитини визначена своя ділянка роботи: хлопці роблять каркаси зірок, промені, держачки, а дівчата – прикраси. А щоб працювалося веселіше, гості зі Львівщини навчили дітей різним пісням та примовкам, які зазвичай виконують під час роботи над зіркою. Зачаровували вони кримських дітлахів і всілякими розповідями та оповідками: для чого робиться зірка, яка її історія, як її треба крутити, з чого і як робити, які хлопці повинні її нести. «Після їхніх розповідей мені було не сила всидіти на місці. Хотілося схопити зірку, вийти на вулицю, привітати всіх зі святом», – поділився враженням учень Сергій. Звіздарі теж не приховували свого здивування. «Нам приємно, що комусь ще потрібні наші знання та

вміння», – з радістю в голосі сказав пан Петро. Вже 73-річна людина, він згадував, як раніше збиралися в одній хаті і працювали, а дівчата біля них прикрашали зірки та співали пісень. «На жаль, такого вже давно немає, та й молодь цим не дуже цікавиться», – журився майстер. Приємно враженими від шкільних подій були і вчителі гімназії. «Ми не впізнаємо своїх дітей, а особливо хлопців. Вони з таким натхненням працюють. У нас за цей час зовсім зникла проблема поведінки, діти стали добрішими, відкрилися зовсім з іншої сторони», – поділилася своїми спостереженнями вчителька праці Г. Михайлютенко. А директор гімназії вже почала серйозно замислюватися над створенням столярної майстерні. За тиждень наполегливої праці школярі разом з майстрами створили 12 зірок. Найбільша з них має в діаметрі 2 метри та 15 променів. Дві зірки діти подарують церквам, одну прикріплять на вежі гімназії, аби вона сповіщала всім кримчанам про Різдво.

Кульмінації програм Сусанни Чахоян

Після перерви, пов'язаної з народженням сина, солістка Національної опери України, заслужена артистка України Сусанна ЧАХОЯН презентувала численним шанувальникам сольні програми

Наприкінці жовтня зі сцени Національної філармонії України лунав її чарівний і легкий, сріблястий і дзвінкий голос в аріях класичного репертуару, а минулого тижня у концертному залі Будинку звукозапису Українського радіо звучали шедеври Йоганна Штрауса. Це був третій вечір циклу «Мистецькі історії», який веде радіожурналістка Галина Бабій. Він був повністю присвячений музиці короля вальсів.

Коли надворі стоїть холодна й сіра пора і до новорічних свят ще досить далеко, автори проекту запропонували слухачам поринути в яскраву і барвисту атмосферу веселощів, жартів, гарного настрою. У виконанні Заслуженого академічного симфонічного оркестру Українського радіо під орудою заслуженого діяча мистецтва України Володимира Шейка лунала насправді магічна музика: мрійливі вальси, кумедні польки, жартівливо-піднесені марші. І забувалися проблеми й негаразди.

Кожен твір – маленька вистава, яка розігрувалася учасниками концерту, артистами театру сучасного танцю «Сузір'я Аніко» під керівництвом народної артистки України Аніко Рехвішвілі та, звичайно ж, Сусанною Чахоян. Її виступ – завжди свято, а

особливо, коли виконується наче спеціально для неї написана музика: Куплети Аделі з оперети «Летюча миша» і «Казки віденського лісу» – неперевершені зразки вальсових мелодій, де голос конкурує з музичними інструментами, а тіло саме проситься до танцю.

Ім'я Сусанни Чахоян – запорука аншлагу, синонім успіху. Своє повернення на сцену після перерви, яке відбулося 27 жовтня у Колонному залі імені Миколи Лисенка, учениця славетної української співачки, істинної народної артистки України Євгенії Мірошниченко, присвятила пам'яті свого педагога, – сольний концерт пройшов на честь 80-річчя від дня народження легенди оперної сцени, яке відзначала цьогоріч вся Україна. У супроводі Національного заслуженого симфонічного оркестру під орудою народного артиста України Володимира Сіренка звучали арії та сцени з опер Вінченцо Белліні, Гаетано Доницетті й Джузеппе Верді.

Ідучи на концерти Сусанни Чахоян завжди слід чекати якоїсь цікавинки, сюрпризу. Так було і цього разу: співачка вирішила розпочати вечір Каватиною Норми з однойменної опери Вінченцо Белліні, хоча твір написаний для драматичного голосу. Та, знаючи,

Сусанна Чахоян

що Євгенія Семенівна просто марила цією музикою, вдячна учениця неначе звернулася до тих світів, куди від живих долинає лише молитва.

Сольний концерт – подія для співака набагато складніша і виснажливіша, ніж будь-яка вистава. Умовно кажучи, якщо у виставі – одна кульмінація, до якої готуються протягом усієї дії, задалегідь налаштувавшись на певний настрій, то тут, як правило, скільки арій, стільки й кульмінацій. Образи різні, а на перевтілення маєш лише кілька хвилин.

Кажуть, що заради сцени божевільня Лючія з опери «Лючія ді Ламмермур» Гаетано Доницетті Євгенія Мірошниченко відвідувала клініку для душевно хворих, але там її переконали, що дивитися на справжнє божевільня не варто: жах і катарсис – протилежні емоції. Лючія Мірошниченко була взірцем, на який потім рівнялися її учениці, обов'язково додаючи щось своє. Сусанна Чахоян, пам'ятаючи кожен із безцінних уроків педагога, навіть у концертному виконанні завжди створює вокально-драматичний образ, сповнений граничної емоційної сили.

Другий відділ було майстерно вбудовано таким чином, аби передати різні характери й переживання оперних героїнь. Слухачі із захопленням сприймали примусово-безтурботну Арію Віолетти з першої дії «Травіати», Арію наївної, беззахисної, приреченої на зраду Джільди з «Ріголетто», і після всього – Сцену і дует Джільди й Ріголетто (разом із заслуженим артистом України Володимиром Опеньком), котрі вокалісти між собою коротко звуть «вендета».

Сусанна Чахоян представила програму яскраво, різнобічно, високопрофесійно в пам'ять про жінку, співачку, педагога, яка ніколи не забувала про своїх духовних дітей, жила і творила добро.

Лариса ТАРАСЕНКО

Сцена об'єднала міста

У Харкові пройшов XVIII Міжнародний музичний фестиваль виконавського мистецтва «Музика – наш спільний дім», що проводився у рамках мистецького проекту «Юні таланти України»

Як завжди, свято відбувалося у середній спеціалізованій музичній школі-інтернаті. Його організації сприяли Міністерство культури України, Харківська облдержадміністрація, благодійний фонд Володимира Крайнева. Та цьогорічний фестиваль відрізняється від попередніх. Його учасниками стали найкращі учні із подібних навчальних закладів Києва, Львова та Одеси.

Існування в Україні чотирьох спеціалізованих музичних шкіл-інтернатів, де професіонали-педагоги передають знання обдарованим дітям, – це унікальне явище. Приміром, у Німеччині є тільки один такий коледж, у Польщі – лише два.

Від імені міністра культури Михайла Кулиняка учасників фестивалю привітала заступник міністра Олександра Губіна:

– Від сьогодні фестиваль «Музика – наш спільний дім» проходитиме в новому форматі – по черзі у Харкові, Києві, Львові та Одесі на базі місцевих музичних шкіл-інтернатів.

Кожна згадана школа має свою багаторічну історію, дала путівку в життя тисячам випускників. Схема «школа – вищий навчальний заклад» тут

Ганна Бабич, Аліна Назарішина, Анастасія Рухліна (Київ)

спрацьовує стовідсотково. Практично всі вихованці вступають до музичних академій, університетів, консерваторій. Багато з них у 10–15 років виборюють перемоги в конкурсах, стають дипломантами та лауреатами, мають титули, яким могли б позаздрити дорослі.

Зважаючи на такий творчий потенціал учасників нинішнього харківського фестивалю, можна уявити продемонстрований ними рівень виконавської майстерності. На концертах, які тривали тиждень, сольо виступили Квітослава Созанська (бандура, Львів), Роман Купріянов (труба, Харків), Лариса Безкоста (скрипка, Харків), Володимир Кочнев (фортепіано, Одеса), Микола

Любенко (віолончель, Одеса), Євгенія Марченко (арфа, Харків), Єва Рябчевська (скрипка, Київ), Маркіян Попіль (фортепіано, Львів), тріо у складі Ганни Бабич, Аліни Назарішиної та Анастасії Рухліної (саксофони, Київ). Звучала музика Ференца Ліста, Олександра Білаша, Анрі В'єтана, Карла Вебера, Антона Рубінштейна, Сергія Рахманінова, Йозефа Гайдна, Пабло де Сарасате та інших видатних композиторів.

– Вихованці наших спеціальних шкіл виконують складні класичні твори, що свідчить не тільки про їхнє природне обдаровання, але й про високий професіоналізм педагогів. Серед них чимало народних і заслужених артистів, – говорить директор Харківської школи-інтернату,

заслужений діяч мистецтва України, професор Валерій Алтухов.

Кожен день фестивалю – це феєрія юних талантів. Чого варті організовані харків'янами парад ансамблів – флейтистів, скрипалів, віолончелістів, трубачів та арфістів. Грали також учнівські симфонічний і духовий оркестри.

Дивовижним був концерт хорової музики, у якому виступили лауреат міжнародних конкурсів хор хлопчиків (художній керівник і диригент – Олексій Кошман) і хор дівчат (художній керівник і диригент – Наталія Грозенок) із Харкова.

Хоча учасники фестивалю юні за віком, але кожен має міцний стрижень артиста. Солісти, виступаючи у супроводі молодіжного академічного симфонічного оркестру «Слобожанський» під керівництвом заслуженого діяча мистецтва України Шаліко Палтаджяна, майстерністю не поступалися дорослим музикантам. Слухачам запам'ятався, наприклад, одесит Тарас Гуцуляк, котрий чудово виконав концерт Йозефа Гайдна для труби з оркестром.

Фестиваль чотирьох музичних шкіл обіцяє стати традиційним. І в тому, що він матиме популярність у слухачів, немає жодного сумніву.

Володимир СУБОТА,
власкор «Культури і життя»
Харків
Фото автора

Замінити його неможливо

«Львочка, Львка...» Так лагідно ще зі шкільних років називали за життя друзі відомого хормейстера Ансамблю пісні і танцю Збройних сил України Сергія Мальованого. Цьогоріч 30 листопада, у переддень роковини його трагічної загибелі, вони вшанували пам'ять товариша на вечорі у столичному Будинку офіцерів

На концерті лунали пісні, спогади друзів, колег Сергія Мальованого, а також цитати із книжки «Человек и Маэстро», яку упорядкувала дружина диригента Наталя.

Співав хор Заслуженого академічного ансамблю пісні і танцю Збройних сил України. Сергій Мальований після закінчення Київської консерваторії потрапив служити в ансамбль зовсім молодим. Був призначений хормейстером, потім головним хормейстером, а загалом майже 30 років віддав цьому славному колективу.

«У 1990-ті роки він підкорив Францію. Тільки в Пале де Конгре, найпрестижнішому залі Франції у Парижі, ансамбль дав близько 50 концертів. І хором керував Сергій Мальований, – згадує художній керівник і головний диригент Ансамблю пісні і танцю Збройних сил, заслужений діяч мистецтв України, полковник Дмитро Антонюк. – Зі мною він їздив і в Німеччину, і в Бельгію, і в Голландію, завжди блискуче показуючи себе як диригент і хормейстер. Він мав неповторний диригентський шарм, яскраво виражену пластику, тому замінити його було неможливо.

Сергій був людиною універсальною – якщо захворів конферансьє, сам блискуче проводив концерти, за годину на репетиціях робив те, що інші керівники хорів за дві-три. В нього завжди знаходилося для людей і тепле слово, і справжній український гумор. Ми запам'ятали його також як гарного аранжувальника та майстра обробки».

Під керівництвом Сергія Мальованого записані на компакт-диски балети композитора Юрія Шевченка «Ніч Перуна», «Пори року» та «Катруся». Згодом у Канаді Мальований диригував Едмонтонським симфонічним оркестром на прем'єрах цих балетів.

На той випадок, якщо він раніше піде з життя, Сергій заповів Дмитрові Антонюку, щоб під час його поховання лунали мелодії «Бітлз». Так і було. На вечорі пам'яті їх виконував вокальний секстет «Джазекс».

На роялі того дня музикували і відомий український композитор Юрій Шевченко, і композитор Ігор Мамушев, якого з Сергієм пов'язувала тридцятилітня дружба, і однокласниця по Київській середній спеціальній музичній школі імені Миколи Лисенка, нині піаністка, завідувачка кафедри Київської дитячої академії мистецтв Ірина Рябчук.

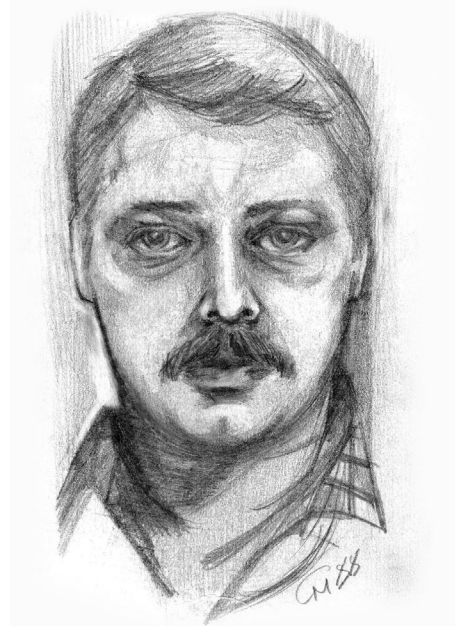
Юрій Шевченко відзначив: «Він був людиною-святом. Від нього йшли флюїди щастя, тепла і радості. Любив розіграти, але помітний був і його внутрішній сум. Гадаю, тому Сергій дуже тонко відчував музику.

Диригував усі мої симфонічні твори, бо розумів мене. Водночас був прискіпливим, міг сказати, що саме не подобається, – його поради були для мене дуже важливі.

А ще він малював. Шаржі, жартівливі, навіть абстрактні композиції. Зображував друзів ночами, просто для себе. Тепер на цьому вечорі ми можемо оцінити картини, які ще ніхто не бачив».

Виставку організувала берегиня пам'яті Сергія Мальованого дружина Наталя. Деякі з героїв робіт побачили їх уперше.

Наталя Мальована розповіла: «Він шалено любив свою роботу. І якщо б не відбувся як диригент, був би геніальним художником-мультиплікатором або дизайнером. Але обрав музику, і його заслуги помітили – за два роки до смерті,

Сергій Мальований. Автопортрет

у 2008-му, Сергій отримав звання заслуженого діяча мистецтв України.

Наш друг композитор Юрій Шевченко запропонував написати про Сергія спогади. Ми підтримали, відгукнулися друзі навіть із-за кордону – з Канади, Америки, Ізраїлю та Греції».

Чудовий романс «До тебе» Юрія Шевченка на слова Наталі Мальованої, створений, як було сказано у вступному слові, «для тебе, Львочко», виконала заслужена артистка України Ірина Сказіна.

Зачарував публіку і чуттєвий виступ улюбленої «зіркової дитини» Ансамблю Збройних сил, солістки Злати Огневич. «Не забуду, як на прослуховуванні він підтримав мене. Дуже чуйний був наш «творчий тато». У ньому всі цінували тактовність, – помітивши недоліки, він не виставляв їх напоказ, а відводив людину в бік і говорив, що треба допрацювати».

Наприкінці вечора пам'яті друзі й шанувальники Сергія Мальованого довго аплодували стоячи – виконавцям, які вклали всю душу у виступи, і Маестро, котрий, здавалося, був присутній у залі й невидимою диригентською паличкою керував дійством...

Світлана СОКОЛОВА

Юрій Шевченко і Сергій Мальований

Імені Бориса Лятошинського

Наприкінці листопада у столиці відбувся Другий всеукраїнський конкурс, названий ім'ям класика української музичної культури ХХ століття, композитора, диригента і педагога Бориса ЛЯТОШИНСЬКОГО

Національна всеукраїнська музична спілка, яка є засновником і головним організатором конкурсу, шануючи пам'ять про геніального творця, поставила за мету прокласти нові русла вивчення та пропаганди його творчості як в українському, так і загальноєвропейському контексті, осягнути багатство, велич і силу впливу його мистецтва. Вагому підтримку організаторам заходу надало Міністерство культури України.

Серед головних завдань конкурсу – розширення спектру музичних напрямів, стилів і шкіл академічного вокально-хорового та музичного виконавства в Україні, освоєння європейської і світової музичної спадщини, найкращих зразків творчості композиторів-сучасників, піднесення художнього рівня й удосконалення виконавської майстерності хорових, вокальних, інструментальних колективів, солістів вокального та інструментального жанрів.

З історії проекту. Перший всеукраїнський конкурс хорових колективів і малих вокальних форм імені Бориса Лятошинського відбувся в 2007 році. У 2011-му

Зведений хор переможців конкурсу

жанрові рамки турніру були розширені й учасниками стали професійні та аматорські академічні хорові колективи, камерні оркестри, вокальні й інструментальні ансамблі, солісти-вокалісти, інструменталісти. В обов'язкових програмах конкурсантів представлялися твори Бориса Лятошинського відповідного жанру, а також зразки української і світової музичної класики, твори українських авторів ХХ–ХХІ століть, новітні оригінальні обробки та композиції.

Прослуховування й оцінювання учасників здійснювало журі у складі провідних хорових і симфонічних диригентів, солістів-інструменталістів і співаків, музикознавців, композиторів і педагогів України: голова Національної всеукраїнської музичної спілки,

Герой України, народний артист України, академік, професор Анатолій Авдієвський (голова журі), народні артисти України, лауреати Шевченківської премії, професори Леся Дичко – учениця Бориса Лятошинського, Валерій Бурмистер, народний артист України, професор Аллін Власенко, заслужений діяч мистецтв України, професор Дмитро Радик, лауреат міжнародних конкурсів Володимир Рунчак, заслужений діяч мистецтв України Олена Штукар (відповідальний секретар).

Дипломантських і лауреатських звань першого, другого й третього ступенів у восьми номінаціях були удостоєні солісти й колективи з Києва, Херсона, Чернівців, Харкова, Львова, Одеси, Івано-Франківська, Кривого Рогу, Білої Церкви, Богуслава, Ніжина, Кам'янця-Подільського, Українки. За ініціативи Національної всеукраїнської музичної спілки була утворена і виготовлена спеціальна відзнака – «Золота медаль Бориса Лятошинського», якою на урочистій церемонії закриття конкурсу в Колонному залі імені Миколи Лисенка нагороджено переможців. Увінчав цей знаковий мистецький проект гала-концерт за участю лауреатів.

Олена ШТУКАР

Фото Романа РАТУШНОГО

НОВИНИ

НОВЕ ПРИМІЩЕННЯ, НОВЕ ЖИТТЯ

Якщо врахувати, що кожен четвертий житель Білої Церкви є користувачем публічних бібліотек, то буде зрозуміло й підтримка владою наших книгозбірень. Про це свідчать і виділені кошти: на придбання комп'ютерної техніки, бібліотечного обладнання, на проведення ремонтів у бібліотеках ЦБС, на передплатну кампанію, нагородження найкращих працівників ЦБС Відзнаками міського голови В. Савчука за успіхи у розвитку бібліотечної справи міста. Найбільшою подією у культурному житті міста за останні кілька років став переїзд бібліотеки-філіалу № 10, яка тимчасово розташовувалася в дитячому садочку, у нове приміщення. Це велика радість не тільки для жителів мікрорайону, а й справжнє свято для творчої інтелігенції. На базі бібліотеки діє

клуб «Письменницькі роздуми», де стали традиційними щорічні міськрайонні конкурси читців-декламаторів. У приміщенні бібліотеки є літературна світлиця. Тут при бібліотеці вже діє й Академія пенсіонерів мікрорайону, збираються і сивочолі ветерани Великої Вітчизняної. А що вже казати про юних відвідувачів! – вони тут не тільки пізнають світ через Інтернет, але й мають змогу пограти в різноманітні інтелектуальні ігри, зустрітися з українськими письменниками, художниками, співаками, акторами, побувати на майстер-класах, які проводять народні умільці.

Тетяна БІЛА

ПОВІСТЬ ПРО РАЙОННУ МІЛІЦІЮ

Історико-документальна повість «Міліція Борівщини» – результат семирічної клопіткої роботи підполковника у відставці Володимира Гамори. Матеріали книги побудовані на різноманітних документах, які вдало своїми спогадами доповнюють не лише товариші по роботі, а

й журналісти районної газети «Трудова слава». – Книга Володимира Миколайовича «Міліція Борівщини», – говорить керівник апарату Борівської райдержадміністрації Г. Л. Логвіненко, – вагомий внесок в спадщину нашого краю. Книга розрахована не лише на працівників правоохоронних органів, а й на людей, у кого «болить» голова за спокій і порядок. Міністерство внутрішніх справ нагородило автора книги В. М. Гамору та спонсора видання С. Г. Супруна медалями «За сприяння органам МВС України».

Олексій СЕРЕДА

«Дорожня карта» в світі кіно

Шлях фільму до глядача нині і ускладнився, і полегшився. Катастрофічно зменшилась кількість кінотеатрів, і тому не завжди є можливість подивитися стрічку на великому екрані, який, власне, і може дати повне уявлення про художні достоїнства твору. Та разом із тим, кінематограф сьогодні існує на різноманітних електронних носіях, будь-який фільм можна «скачати» з інтернету. Як орієнтуватися в цьому «кінематографічному морі», де поряд із незаперечними шедеврами існують дешеві «одноденки»? Наші видавництва не можуть похвалитися різноманітністю літератури з питань кінематографа. Тому особливо на часі книга відомого кінознавця Лариси Брюховецької «Кіномистецтво», що вийшла у видавництві «Логос» у 2011 році

Авторка поставила перед собою нелегке завдання – оглянути неначе з «пташиного польоту» все розмаїття процесів, які відбувалися в світовому кіно протягом 115 років його історії.

Вводячи читачів у світ кінематографа, пані Лариса спирається на основні теоретичні засади, акцентує такі принципові моменти, як двоїстість природи кіно, що є творчістю і виробництвом одночасно, звертає увагу на глибинний зв'язок кінематографа з традиційними мистецтвами, які знаходять своє продовження в ньому в якісно новій синтетичній єдності. Зупиняючись на специфіці мистецтва як засобу фіксації реальності в рухомих зображеннях, авторка звертає увагу на дві провідні тенденції – реалістичну і формотворчу, що трансформуються певним чином, і по сьогодні визначають характер напрямків і стилів у світовому мистецтві.

Стисло, але точно визначено і розглянуто основні напрямки кінознавчої думки, що полегшує для читача підхід до значного історичного масиву світових кінематографій.

Висвітлюючи сторінки історії світового кіно, авторка постає перед складною проблемою відбору. Звичайно ж, мистецька цінність фільмів уже закарбована в історії кіно. Але

Авторка поставила перед собою нелегке завдання – оглянути неначе з «пташиного польоту» все розмаїття процесів, які відбувалися в світовому кіно протягом 115 років його історії

процес сприйняття з дистанції часу не рідко вносить корективи в оцінки, які були дані сучасниками того чи іншого твору.

Стрічки, які вважалися мало не шедеврами, відходять на другий план. Натомість, скромні фільми в новому історичному контексті набувають глибинних смислів, грають яскравими барвами.

Втім, слід сказати, що авторка книги досить успішно впоралася з непростою акцією відбору. З величезної кількості стрічок були відзначені фільми, що дійсно увійшли в аннали історії кіно.

В текстах Брюховецької має місце не лише аналітичність, але й емоційність, щира захопленість авторки фільмами, про які йдеться в книзі. І все ж таки де в чому варто й посперечатися. Чи не забагато місця відведено, скажімо, такому режисеру, як Берланга, який сьогодні вже може цінкавити спеціалістів з іспанського кіно.

Мабуть, авторці слід було значно ширше розглянути тему «Кіно СРСР», бо тут диспропорція впадає в очі. На все про все вистачило трьох сторінок. Особливо таке «скорочення» пішло не на користь висвітлення постаті Ейзенштейна і його фільму «Іван Грозний». Нагороджений за першу серію, що відповідала вимогам влади, режисер був підданий жорсткій критиці самого Сталіна за другу, де Грозний поставав як жорстокий тиран, приречений на вічну самотність.

Безперечно, цікавий і корисний розділ, присвячений філософському кінематографу Тарковського. Але виключення творчості Тарковського із загального контексту тогочасного радянського кіно дещо збіднює і уявлення про доробок самого режисера.

Проте, перед авторкою розкривається цікава перспектива широкого висвітлення величних і драматичних сторінок як радянського кіно, так і українського, де блискучі мистецькі перемоги часто невіддільні від партійного тиску та ідеологічної кон'юнктури, де з'явилися такі генії, як Довженко, Ейзенштейн, Параджанов і Тарковський.

Мабуть, авторці найближчі за духом вітчизняні українські фільми, але й тут виникає відчуття незавершеності, певної «скупості». І знову побажання Ларисі Брюховецькій повернутися до висвітлення цієї теми, доповнити і розширити її.

Сподіваємось, що таку потрібну книгу чекає перевидання більшим накладом. Тим важливіше прискіпливе редагування, аби запобігти ряду неточностей: видатний філософ Анрі Бергсон помер не в 1914, а в 1941 році, Деллюк запропонував термін «фотогенія», а не «кіно генія», до речі, таку назву має одна з основних його теоретичних праць.

Рецензована книга рекомендована МОНМС України як навчальний посібник для студентів вишів.

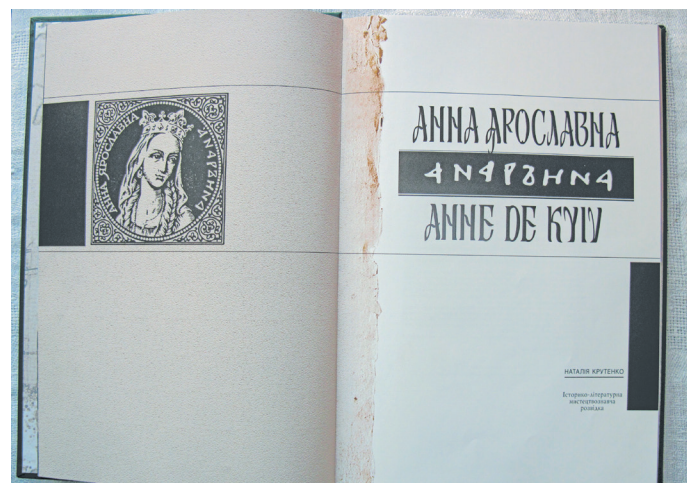
Написана емоційно і яскраво, вона відтворює цілісну картину світового кіно і може бути цікавою для широкого кола читачів, залюблених у кінематограф.

Оксана МУСІЄНКО

Анна Ярославна – наша історія, наша слава

Наприкінці листопада в Музеї книги і друкарства України відбулася презентація книги Наталії Крутенко «Анна Ярославна»

Лариса Копань, директор «Пульсарів», повідала, що книга вийшла в рамках серії «Українці у світовій цивілізації». Вихід книги такого рівня є святом як для автора, так і для України. У книзі відображена реальність нашої землі, що мала місце в XI ст. Діти князів у ті часи брали шлюб, виходячи з

державних інтересів батьків. Поріднитися з Ярославом Мудрим, сильним,

впливовим князем, мріяв кожен європейський правитель.

«Із моєї книжки читачі вперше дізнаються про родовід Анни Ярославни, долю бібліотеки французької королеви, версії щодо часу її смерті та місця поховання», – сказала авторка.

Народилася пані Наталя, до речі, авторка численних публікацій з проблем українського мистецтва, історії світової та вітчизняної кераміки, в родині архітектора Григорія Павловича Крутенка. Світлій пам'яті батька вона присвятила свою книгу «Анна Ярославна».

Лідія ГУЛЬКО

«Відчинилося життя» у столиці

У великій залі Київської обласної державної адміністрації відбувся інтегрований концерт «Відчинилося життя». Захід організовано за фінансової підтримки Міністерства культури України при сприянні Державної агенції промоції культури України

У концерті взяли участь найкращі незрячі виконавці з різних куточків України: Сімферополь (Степан Гончаренко, Зера Кіраджієва), Мукачеве (Марія Швардак), Харків (Іван Ганзера), Львів (Вікторія Дудік, Світлана Пашкіна), Тернопіль (Микола Пришнівський), Вінниця (Наталія Слюсарчук), Луцьк (Василь Сукач), Одеса (Анна Шевіріна), Житомир (ансамбль «Гармонія»), а також провідні українські артисти (Валентина Степова, Ніна Матвієнко, Леся Горова, переможець проекту «Шанс» Павло Табаков, соліст гурту «Мандри» Сергій Фоменко), оркестр Львівського національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької (диригент – Богдан Мочурад), артисти театру (Олександра Бонковська, Андрій Вакула, Тарас Івасик, Володимир Слупик). Відбудеться презентація диску українських і шведських незрячих виконавців у супроводі оркестру, записаного у Швеції восени 2011 року.

Програма концерту була дуже насиченою: українська і світова класика, твори сучасних композиторів, інструментальна музика, акапельні твори. Особливістю концерту є живий звук, неординарне поєднання учасників, втілені організаторами проекту інноваційні погляди на роль особистості у сьогоденні.

Концерт «Відчинилося життя» задуманий і втілений Львівським обласним осередком всеукраїнської громадської організації «Українська спілка інвалідів – УСІ», і підтриманий єдиним в Україні професійним творчим колективом, який співпрацює з незрячими виконавцями – оркестром Львівського національного академічного українського драматичного театру ім. М. Заньковецької, а також зірками опери та естради. Участь усіх виконавців є винятково благодійною.

Це еталонний варіант вирішення багатьох проблем осіб із вадами зору. Шляхом публічного повернення уваги суспільства до таланту незрячих людей організатори заходу наголосили на неспроможності ними повноцінно реалізувати свій творчий потенціал через відсутність рівних з іншими громадянами можливостей. Проект є унікальним не лише для України, але й для багатьох країн Європи. Він вражає своєю емоційністю, щирістю, експресивністю.

Яна ЛЕВИЦЬКА

Фото Романа РАТУШНОГО

Переможець проекту «Голос країни» Іван Ганзера

Герой України, народна артистка України Ніна Матвієнко

Степан Гончаренко (м. Сімферополь)

Ансамбль «Гармонія»

НОВИНИ

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ІДЕ НАЗУСТРІЧ ДІТЯМ

Перший національний канал став партнером соціально-благодійного проекту «Назустріч дітям», заснованого продюсерським центром «Space 1 Media». Проект стартував 5 грудня. У його рамках організатори планують в усіх дитячих будинках та інтернатах на території України провести концерти, благодійні акції на підтримку дітей-сиріт, творчі конкурси, де кожна дитина зможе проявити себе. Мета проекту – донесення до відома громадськості проблем, пов'язаних із дітьми-сиротами; пошук і підтримка талановитих дітей-сиріт; залучення меценатів і спонсорів на підтримку творчої молоді.

НА КРИЛАХ НАДІЇ

В Івано-Франківському обласному музично-драматичному театрі ім. І. Франка до Міжнародного дня інвалідів організували фестиваль-презентацію творчості членів обласної асоціації інвалідів «На крилах надії». Люди з обмеженими фізичними можливостями виконували пісні, танцювали, читали власні вірші, демонстрували свої творчі роботи...

Нелегко було їм дістатися як до сцени, так і до глядацької зали. Тож біля будівлі театру утворилася чимала черга із «візочників». Всі вони в надії на волонтерів, які піднімали їх сходами до масивних вхідних дверей. Нарешті всі в холі театру. Та це ще не означає, що мети досягнуто. На людей з обмеженими фізичними мож-

Івано-Франківський обласний музично-драматичний театр ім. І. Франка

ливостями чекає черговий бар'єр. Щоб зайти до глядацької зали, треба піднятися сходами на другий поверх. Кожного «візочника» знову несуть волонтери. Зала не розрахована на таку категорію глядачів. Людина з візком може зупинитися хіба що в проході, бо вздовж стін знову сходи, а між рядами не протиснешся.

«Ми сьогодні проводимо не лише фестиваль, а й аудит музично-драматичного театру на його доступність інвалідам у рамках регіонального навчально-практичного семінару «Безбар'єрне Прикарпаття», що проходив у готелі «Надія» – чи не єдиному в Україні готелі, доступному для людей з обмеженими фізичними можливостями, – пояснює М. Макар із Богородчан, голова громадської організації інвалідів «Слід». – Як бачите, театр для нас недоступний. І йдеться не лише про відсутність пандусів. Нещодавно тут зробили шикарні туалети, та, на жаль, не передбачили потреб інвалідів. А ми такі ж люди, як і решта. Теж хочемо відвідувати спектаклі і виставки».

НОВИНИ

ФОТОКОНКУРС МОЛОДИХ

Завершився фотоконкурс «Молоде обличчя України», який організували Державна служба молоді та спорту України спільно з Міністерством культури України та Національною спілкою фотохудожників. Компетентне журі дібрало з-поміж

300 світлин 24 найкращі роботи у 8 номінаціях... Окрім дипломів та призів від організаторів, переможці також отримали подарунки від партнера конкурсу – групи компанії «Фокстрот», що вже 4 роки виступає партнером конкурсу. Із роботами переможців фотоконкурсу «Молоде обличчя України» 2011 року можна ознайомитися на виставці у фойє Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого, яка триватиме до новорічних свят.

ЗНАХІДКИ СТУДЕНТІВ
ПОПОВНЯТЬ МУЗЕЇ

Державне підприємство «Волинські старожитності» до кінця року поповнить фонди краєзнавчих музеїв регіону 10 тисячами нових експонатів. Лише торік їх було передано в державний музейний фонд 11 тисяч. Деякі знахідки днями представили і на пересувній виставці.

У рамках тижня історичного факультету ВНУ імені Лесі Українки пройшла презентація археологічних знахідок.

Студенти історичного факультету ВНУ проходять археологічну практику на пам'ятках у різних регіонах Великої Волині. Великі розкопки були у Хрінниках, Шацьку, де вивчають городище Рай, Володимирі-Волинському де виявлено рештки жертв репресій початку 1940 років тощо.

На презентації були представлені славнозвісний медальйон з Крупи, уламок позолоченої булави з Пересопниці, енкапліони, наконечники стріл, кам'яні знаряддя, монети та інші артефакти.

Такий скарб поповнить запасники музеїв завдяки старанням студентів м. Луцька

Дзвіночки – окраса оселі

Це ж треба: в оселі понад тисяча дзвіночків із 49 країн світу. Ірина – перший представник України в Американській дзвонової асоціації (ABA), яка існує з 1940 року й налічує понад 1500 членів, серед яких 17 із країн Європи

На моє запитання: «Як виникла ідея колекціонування саме дзвіночків?» – відповідає з усмішкою:

– До речі, колекціонування дзвіночків має назву кампанофілія. Словом, мені завжди подобались вироби із кераміки. Вдома багато різноманітного керамічного посуду та декоративних фігурок. Отож, коли в 1997 році всією сім'єю відпочивали в Болгарії, на згадку про відпочинок придбала глечик і кумедного чоловічка із кераміки. А той чоловічок виявився дзвіночком. Зараз він у каталозі колекції під № 1. Але ж дзвіночок під № 2 з'явився лише у 2000 році.

Майже щороку Ірина навідує рідню у Латвії. А місто Резекне, як відомо, славиться латгальською керамікою. Звідти завжди привозила до Глухова щось із сувенірів. Саме там і придбала другий дзвіночок і чомусь вирішила, що це вже початок колекції. Складається колекція з двох частин: сувенірні дзвіночки з металу, скла, кришталю, дерева, пластику, бісеру, ниток, навіть із шоколаду та хвойних голок, кераміки в її різновидах – порцеляни, теракоти, майоліки, фаянсу, задимленої кераміки; та історичні ужиткові дзвіночки, серед яких більше півтори сотні – дужних ІХ та початку ХХ століть, дверні, сигнальні, викличні, шкільні, рибацькі та інші.

Понад 150 людей зробили внесок в Іринину колекцію. Так, із чемпіонату світу з паверліфтингу з міста Йоганнесбург (ПАР) син Фелікс привіз дзвіночок із портретом лідера країни Нельсона Манделі. А з чемпіонату світу з жиму штанги, що відбувся цього року в Австрії, сини привезли дзвіночок, який традиційно використовують в Альпійських країнах для домашньої худоби. Є в колекції і дзвіночок, який привіз з Ванкувера учасник ХХІ зимових Олімпійських ігор, член збірної України з біатлону Сергій Седнев. Традиційно привозять дзвіночки з різних міст України та Росії учасники щорічного турніру ветеранів волейболу пам'яті К. Реви, що відбувається в Глухові. Є в колекції і дзвіночки, подаровані донькою видатного волейболіста К. Реви Оленою Смоліною. Колекціонування передбачає володіння детальною інформацією про кожен екземпляр – його походження (звідки в колекції і від кого), де і ким зроблений, з чого зроблений, що зображено, розмір. Для цього ведеться каталог.

Окремо виділена колекція історичних дзвіночків, серед яких велике місце займають дужні. На сьогодні лишилося приблизно два відсотки з великої кількості цих досить популярних у господарстві виробів, які є прикладом ливарного мистецтва майстрів минулих століть. Ірина спілкується з відомими колекціонерами-дослідниками Сергієм Сукачем, Андрієм Глушецьким, Михайлом Любашевським, Дмитром

Ірина Колтакова зі своїми дзвіночками

Нікуліним. Обмінюються інформацією, намагаються разом розшифрувати відомості про ті дзвіночки, які потрапили в колекцію, але не описані в жодному відомому на сьогодні каталозі. Приміром, були в господарстві переважно мешканців Глухова та Глухівського району. А через цю місцевість та сусідні райони проходили кілька ямських трактів і, можливо, в

нас імена Федора Веденєєва, Якова Малишева, Іллі та Луки Каркіних, Єгора Клюйкова.

Перша виставка її колекції відбулась у 2005 році в Глухівському краєзнавчому музеї. На сьогодні Ірина взяла участь вже у 9 виставках. Колекціонування дзвіночків викликало зацікавлення до теми дзвонів узагалі, зокрема й до церковних. Так почала вивчати історію дзвонів, а перебуваючи у подорожах, завжди намагалась відвідати храми і дзвіниці. Але, перш ніж вивчати щось в інших місцях, вирішила дізнатись про дзвони храмів Глухова та Глухівського району, а це 31 церква. В кожній із них побувала разом із чоловіком. Зробила фото і детальний опис кожного дзвону і всіх пристроїв, які заміняють дзвони, адже відомо, що з 1917 року, особливо в 20–30-ті роки минулого століття, разом із храмами знищували і дзвони, багато з яких були справжніми шедеврами ливарного мистецтва, але мало з них дійшли до наших днів. До речі, і Глухів був відомим центром із виготовлення церковних дзвонів та гармат, і на дзвіниці Анастасіївського храму є дзвін, вилитий на Глухівському гарматному дворі у 1787 році. Про свої дослідження Ірина Колтакова зробила доповідь на міжнародній конференції «Православна Україна: історія, сучасність, перспективи» у 2008 році.

В Ірини Колтакової не дім, а власне, музей. До неї люблять приходити друзі. Іноді питають дозволу привести на екскурсію своїх родичів чи приятелів, які приїхали з інших місць.

Тема дзвонів займає певне місце і в літературній творчості Ірини. Вона пише вірші. Крім того – член Національної спілки журналістів України, член міського літературно-мистецького об'єднання «Звенигора», заступник голови міжнародної спілки письменників і майстрів мистецтва, автор збірки віршів «Світанкову мелодію чую...» (2005 р.), спів-автор понад 30 альманахів і збірок виданих в Україні, Росії та Латвії.

Колекціонування дзвіночків викликало зацікавлення до теми дзвонів узагалі, зокрема й до церковних. Так почала вивчати історію дзвонів, а перебуваючи у подорожах, завжди намагалась відвідати храми і дзвіниці

ті далекі часи дзвіночки були завезені купцями оптом, цілими «рядями», а в іншу місцевість екземпляри цих «рядів» не потрапили. Дужні дзвіночки тримають багато інформації. Майстри залишали на своїх виробках не тільки рік, коли було вилито дзвіночок, але й своє ім'я. Так дійшли до

Обереги театру

Для чого проводяться фестивалі? Будь-які – від провінційного фестивалю сиру до знаменитого Каннського кінофестивалю. Та все для того ж – на людей подивитися й себе показати. І в цьому немає нічого поганого, швидше навпаки, бо як інакше розвиватися, без спілкування, без обміну досвідом, без натхнення, яке є безперечним супутником і наслідком кожної мистецької імпрези

Гадаю, що Івано-Франківський академічний театр ляльок ім. Марійки Підгірянки, який виступив ініціатором проведення в Івано-Франківську Міжнародного фестивалю національної класики на сцені театру ляльок «Обереги», теж прагнув саме цього – себе показати й на інші театри подивитися. Та, власне, в анотації до I фестивалю, який пройшов у 2001 році й зазначалося: «Метою фестивалю є підтримка та популяризація творів лялькового мистецтва, які опираються на глибоко національну культурну традицію, вивчення досвіду зарубіжних колег та зміцнення творчих зв'язків між мистецькими колективами».

Фестиваль планувалося проводити що два роки, і так воно й було, доки не настала черга V фестивалю, проведення якого мало відбутися в 2009 році. Та світова фінансова криза відбилася й на Івано-Франківському фестивалі. Просто не знайшлося коштів на його проведення. Держава усунулась від фінансування, потенційні спонсори були заклопотані власними фінансовими проблемами, то ж V фестиваль доводилося переносити три рази.

Та, на щастя, цього року його все ж вдалося провести. Про те, як пройшов фестиваль, трохи нижче, а зараз про те, завдяки чому він відбувся. І тут – невеличка ретроспекція.

Склалося так, що Івано-Франківський академічний театр ляльок ім. Марійки Підгірянки став єдиним театром з України, який потрапив у проект «Літаючий фестиваль» Програми Євросоюзу «Культура 2007–2013».

У рамках цього заходу було заплановано проводити різноманітні тематичні фестивалі. Ось у проект, який називався «Родина і дитина в сучасній Європі», й потрапив Івано-Франківський театр ляльок.

Стартував проект 15–23 жовтня 2010 року в Торуні (Польща) і мав завершитися в жовтні 2011 року в Івано-Франківську.

В проекті брали участь: Театр ляльок «Бай Поморський» (Польща), Каунаський театр ляльок (Литва), Театр ляльок «Старе Дівадло»

Львівський академічний обласний театр ляльок. Вистава «Сніговички та Сонечко» О. Веселова

(Словаччина), Театр ляльок «Дівадло Лоутек» (Чехія).

Кожен із цих театрів протягом року один раз повинен був прийняти інших учасників, так би мовити, на своїй території. Наш театр не був виключенням. І саме цей факт став тією рятівною соломинкою, яка дозволила провести «Обереги – 2011».

«Літаючий фестиваль» органічно увійшов в структуру фестивалю «Обереги», від чого виграли всі. І театри, і актори, і, звичайно ж, глядачі.

Оскільки наш театр, входячи до європейського проекту, брав на себе

Необхідно зазначити, що вдалося побачити нові підходи до лялькарства, як технічні, так і режисерські, а також зрозуміти, що й з традиційними ляльками можна показати щось нове й цікаве

певні зобов'язання, то їхнє невиконання вдарило б не лише по престижу самого театру, але й, насамперед, по культурному іміджу держави.

Тому Міністерство культури України й Івано-Франківська облдержадміністрація спільними зусиллями виділили на Фестиваль гроші.

Сума ця, звісно, не покрила й половини кошторису, але тут допомогли місцеві спонсори.

Від злиття двох фестивалів була дещо порушена концепція «Обереги» – національна класика на сцені театру ляльок. Але я б не став вважати це недоліком, швидше навпаки. Будь-яке розширення жанрових рамок йде таким заходом лише на користь. Це, як мовиться, ковток свіжого повітря.

Враження від Фестивалю залишилися лише позитивні. Маю на увазі атмосферу, аншлаги, спілкування глядачів та акторів, відсутність вільних місць у залі, той неповторний театральний-фестивальний дух, який примушував серця від захвату то прискорено битися, то завмирати.

Наш театр представив три вистави: «Людвіг+Тутта» (для дітей від 6-ти років), «Егле – Королева Вужів» (для дорослого глядача) і на завершення Фестивалю – «Скрипаль на даху», беззаперечний шедевр нашого театру (для дорослого глядача).

Необхідно зазначити, що вдалося побачити нові підходи до лялькарства, як технічні, так і режисерські, а також зрозуміти, що й з традиційними ляльками можна показати щось нове й цікаве.

По-друге, можна було усвідомити, що рамки театру ляльок насправді безмежні.

Але при тому треба було зрозуміти, що Івано-Франківський театр ляльок, як не прикро це констатувати, технічно не відповідає сучасним вимогам. Наприклад, Театр з Польщі, щоб показати свою виставу, мусив використати сцену Драматичного театру. І це при тому, що гості з інших українських театрів ляльок на наш театр дивилися із заздирістю. Отож, не зважаючи на теперішні можливості театру, в плані технічного обладнання треба тримати курс на європейський театр. Перспективи «Обереги» вселяють певний оптимізм.

Слід зауважити, що Івано-Франківський академічний театр ляльок ім. Марійки Підгірянки брав участь у «Літаючому фестивалі» на правах асоційованого партнера. Для того, щоб стати повноцінним учасником процесу, потрібно скласти певний іспит. Тобто, не лише продемонструвати іншим учасникам проекту високу виконавську майстерність акторів, але й належним чином прийняти Фестиваль у своїх стінах.

Театр достойно пройшов випробування на професіоналізм, то ж є надія, що в наступному театральному проекті під назвою «Європейський дім: культура, родина, історія» Театр ляльок із Івано-Франківська братиме участь як повноправний учасник.

Окрім всіх інших плюсів, передбачається ще й фінансування від ЄС для кожного учасника проекту. А це вже зовсім інший рівень і значно більші можливості «показати себе та й поглянути на інших».

НОВИНИ

УРОЧИСТОМУ ЮВІЛЕЮ ЛЕСЯ КУРБАСА – БУТИ!

Стало відомо, що в рамках конкурсу грантів «іЗ – ідея, імпульс, інновація» експертною радою у складі Дмитра Богомазова, Марії Задорожної, Юрія Рибачука, Олександри Коваль та

Олесі Островської-Лютої вирішено підтримати мистецько-освітній проект «Лесь Курбас і світова культура» Національного центру театрального мистецтва ім. Лесі Курбас, присвячений 125-літтю від дня народження видатного українського режисера-реформатора. Цей проект передбачає зокрема й конференцію, яку буде проведено навесні 2012 року і в якій візьмуть участь найбільш видатні курбасознавці світу: Беатріс Пікон-Вален (Франція), Неллі Корнієнко (Україна), Ірена Макарик (Канада), Вірляна Ткач (США) та інші.

Ще один український мистецький заклад, пов'язаний з ім'ям видатного українського митця, – Львівський театр ім. Лесі Курбас – також отримує грант на постановку вистави «Геть від Заратустри». Над нею працює художній керівник театру Володимир Кучинський, досліджуючи європейську філософську думку в контексті української літератури.

У рамках проекту «Професійні подорожі» від програми «іЗ» Фонду Рината Ахметова «Розвиток України» гранти на участь у XXI конгресі Міжнародної спілки діячів театру ляльок (UNIMA) та Всесвітньому фестивалі театрів ляльок у м. Ченгду (КНР) отримали три українські художники-лялькарі: Ярослав Грушецький, Карина Чепурна, Марія Ребякова.

ТЕАТРАЛЬНИЙ КОСТЮМ

У Музеї театрального, музичного та кіномистецтва України відкрилася виставка «Весь світ – театр!» В експозиції представлено театральні костюми художниці Наталі Рудюк. На ушлявленій сцені франківців, разом із сценографом Д. Лідером вона оформляла вистави, що складають золотий фонд театру – «Дядя Ваня» А. Чехова та «Візит старої дами» Ф. Дюрренматта.

Наталі Рудюк пощастило співпрацювати з таким самобутнім режисером, як Сергій Данченко. Згодом створювала костюми і до постановок Ю. Одинокого, І. Афанасьєва, В. Козьменка-Делінде, С. Маслобойщикова.

На московських сценах художниця співпрацювала з Романом Віктюком над виставами «Украдене щастя» та «Федра».

Ще одна грань таланту Наталі – це авторські ляльки. Їх буде представлено на виставці, котра триватиме до кінця січня.

Урочиста хода. Відкриття фестивалю

Володимир МУЛИК

НОВИНИ

ЗАХИСТИТИ БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКУ ФОРТЕЦЮ

«КіЖ» неодноразово вміщувала проблемні матеріали про руйнацію 600-літньої Білгород-Дністровської фортеці. Крига начебто скресла. Процес знищення фортеці взявся зупинити Європейський Союз, який розпочав розгляд питання про виділення на порятунок історичної перлини 3 млн євро.

Білгород-Дністровська фортеця

Начальник управління охорони об'єктів культурної спадщини Одеської облдержадміністрації Н. Штербуль повідомила, що перший етап конкурсу на виділення гранту для реконструкції фортеці пройшли успішно. Не залишиться осторонь від порятунку історичної пам'ятки, побудованої в XIV столітті купцями-генуезцями, і Кабінет Міністрів України – передбачається виділення ним 40 млн грн. для проведення першочергових робіт з реставрації комплексу фортечних споруд.

ДО ЛУВРУ ЗА 50 ГРИВЕНЬ

«Мистецький арсенал» має амбітні плани – стати найбільшим музейно-виставковим комплексом України, музеєм для майбутніх поколінь, що експонуватиме твори вітчизняного мистецтва, привозитиме світові шедеври та проводитиме освітні програми. Вписати своє ім'я в історію «Мистецького

«Мистецький арсенал»

арсеналу» можна вже зараз. Благодійний фонд «Мистецький арсенал» запустив інтернет-проект, де благодійником пропонують стати он-лайн. Для цього потрібно зареєструватися на сайті (artarsenalfund.org), обрати собі цеглину у віртуальній стіні, внести кошти (від 50 грн.) та побачити своє ім'я поряд з попередніми благодійниками. П'ятеро учасників проекту наступного року отримають призи – путівки до музею (Лувр, Державний Ермітаж, музей Прадо в Іспанії, Дрезденська картинна галерея, Національний музей у Варшаві) та фотоапарати, щоб відзняти свою подорож.

Заповідні печери України

В Україні цінні спелеокарстові «витвори природи» входять до складу природно-заповідного фонду як карстово-спелеологічні, загальногеологічні і гідрологічні заказники, геологічні пам'ятки природи. Є вони в національних природних парках (НПП), природних і біосферних заповідниках.

Найширше карстові печери представлені на природно-заповідних територіях гірського Криму, окремих областей рівнинної України, а також Українських Карпат. Саме в печери Криму запрошуємо наших читачів

Гірський Крим посідає перше місце на Євразійському материка за кількістю виявлених карстових печер. Тут на площі в одну тисячу квадратних кілометрів (зокрема, на яйлі Чатир-Дагу) відомо понад 800 печер та інших підземних порожнин, довжиною в десятки кілометрів.

Однак із такої великої кількості для відвідування туристами обладнано чотири: Мармурова та Еміне-Баїр-Хосар на верхньому плато Чатир-Дагу, у межах території Кримського природного заповідника; Триочка на території Ялтинського гірсько-лісового природного заповідника та «Червоні печери Кизил-Коба», яка є геологічною пам'яткою природи загальнодержавного значення.

Червоні печери (татарською мовою – Кизил-Коба) – одна з найбільших в Україні карстових печер, загальною довжиною 13,7 км. Знаходиться Кизил-Коба неподалік с. Перевальне Сімферопольського району, ліворуч від траси Сімферополь – Алушта.

Всередині Червона печера вражає значною кількістю грандіозних провальних залів і великих галерей та розмаїттям кальцитових натічних форм. Окремі сталактити сягають п'яти – восьми метрів. Окрасою печери є рика Кизил-Коба.

Щороку Червону печеру відвідують тисячі спелеотуристів. Однак зараз популярність дещо підупала у зв'язку з обладнанням для масового туристичного відвідування двох найбільш мальовничих печер України – Мармурової та Еміне-Баїр-Хосар.

Печера Мармурова відкрита сімферопольськими спелеологами у 1987 році. Вхід до неї знаходиться на висоті 900 м над рівнем моря. Довжина

«Червона» печера

розвіданих ходів становить 2050 м. Довжина обладнаних екскурсійних маршрутів сягає за кілометр. Температура повітря впродовж року всередині печери стабільна +9°C.

Складається Мармурова з трьох частин: Головної галереї, Нижньої галереї та бічного Тигрового ходу, які брилами та натічними формами роз-

Сьогодні печери все інтенсивніше послугуються в цілях лікування та оздоровлення. Але найбільший інтерес викликають як об'єкти відвідування їх туристами

діляються на окремі зали. Сталактитові та сталагмітові статуї Мармурової справляють враження казкових героїв, скульптури дивовижних звірів, вигадливі форми палаців і замків.

Екскурсії у Мармуровій печері відбуваються трьома маршрутами.

Перший – у «Галерею казок». Він найкоротший (усього в обидва боки – 250 м), для загального ознайомлення.

Другий – «До перлинних озер». Він проходить через «Галерею казок», минає найбільший зал печери – зал перебудови (довжиною 175 м, висотою 27 м) і доходить до кінця дальнього залу на гребінь кальцитової греблі, з якої видно ще не обладнану для

екотуристів частину Мармурової – Палацовий зал.

Третій – також проходить через «Галерею казок» і звертає праворуч у бічне відгалуження печери – «Тигровий хід». За багатством натічних форм він перевершує дві попередні галереї. Будьте обережні – тут трапляються кам'яні водоспади!

Для шанувальників екстремального туризму проводиться екскурсія у Нижню галерею Мармурової печери. Ця її частина ще не обладнана, тому туристів чекає багато несподіванок!

Подорож триває близько трьох годин. Спелеотуристи знайомляться з трьома залами: Рожевим, Люстровим та Залом Надій. Тут побачите найцінніше багатство Мармурової печери: кам'яні троянди на стінах і стелі, сталактитові «завіси», великі кристали кальциту, сотні тонких, прозорих кальцитових трубочок. Зі стелі звисають розкішні «люстри», покриті коралітовими «квітами». За оцінками авторитетних спелеологів-експертів – Мармурова печера входить до п'ятірки найкрасивіших печер світу!

Печера Еміне-Баїр-Хосар знаходиться на кілометр південніше Мармурової. За багатством різнобарвних кристалів вона визнана найгарнішою печерою Європи. Температура повітря в Еміне-Баїр-Хосар набагато нижча, ніж у Мармуровій, і стабільно тримається на позначці +4,5°C. Спелеоекспедиції у печери Мармурову та Еміне-Баїр-Хосар організовують на плато Чатир-Даг, де знаходиться центр активного відпочинку. Також туристам пропонують екскурсії, зі супроводом. У передмісті Алушти знаходиться найглибша (500 м) у Криму карстова шахта Солдатська – теж геологічна пам'ятка природи загальнодержавного значення.

Чимало печер (не обладнаних для відвідування) на території Ялтинського гірсько-лісового природного заповідника. Ось деякі з них: «Жемчужна», «Медова», «Висяча», «Ставрїкаїська», «Каскадна», «Географічна».

У ландшафтному заказнику «Байдарський» знаходиться карстова печера Скельська, яка може бути використана в рекреаційних і культурно-пізнавальних цілях. Нині виконані роботи з її упорядкування.

Володимир ГЕТЬМАН

(Далі буде)

«Мармурова» печера

Український стиль –

У Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара» 1-го грудня презентували книгу «Український стиль»

У ній представлено дослідження географії, історію традицій та звичаїв із життя українського села. Здавалося б – що особливого? Але родзинка в тому, що автор – американка Лінда Вікланд, яка останні 20 років працювала волонтером у школах, дитячих будинках та монастирях України. Враження від спілкування з нашими співвітчизниками та особливе шанування ужиткового мистецтва спонукало талановиту жінку до написання книги. Пізнавши українську душу, авторка постаралася передати її особливості у картинах, малюнках, історіях, а також витягах зі щоденника.

Лінда та її чоловік, лікар хірург-ортопед Пол Вікланд, заснували благодійну організацію, що співпрацює із соціальними фондами України. Наразі ця Фондація будує в Полтаві центр допомоги знедоленим сім'ям, а також людям хворим на ВІЛ/СНІД. Усі кошти, виручені від продажу книги «Український стиль», будуть використані на будівництво та придбання обладнання для центру.

Авторка повідомила, що хотіла поділитися своїм баченням декоративного мистецтва та дати своє визначення українського стилю, а також відтворити його в українських оселях. Сьогодні на її погляд багато українців від'їжджають за кордон, отож хоче, аби вони брали на озброєння український стиль. Це видання відкриває завісу історії виникнення сучасного стилю в декорванні домівок по всьому світу. Лінда розповіла про зміст книжки. В одній із її частин можна дізнатися, як на український побут впливають природні особливості та знайти розповіді про українську сім'ю, у другій – про декоративне мистецтво, зокрема рушники, одяг, кулінарію, представлено кілька рецептів. У третій ідеться про звичаї, обряди та свята. Тут знайдено розповіді про Різдво та Пасху,

ПОГЛЯД З-ЗА ОКЕАНУ

Лінда Вікланд впевнена: ці тканини створюють український стиль

весілля та поховання, і навіть святкування 1 вересня.

Яким же побачила наш національний колорит гостя здалеку?

«Глина, деревина, полив'яний посуд – це все Україна. Український

Наше мистецтво – популярне

стиль захоплюючий та грайливий, – ділилась враженнями Лінда Вікланд. Флористичні візерунки та кольорові ставні підкреслюють білизну будинку. Ви бачите ткани матеріали, обов'язково ручну вишивку. Українці тримають на видноті розмаїття квітів і трав!»

Вона пообіцяла, що читач побачить три способи, як відтворити цей традиційний стиль, проілюструвавши розповідь показом справжніх зразків тканин, виробів та зображень на екрані. На її погляд, такому стилю притаманні багата кольорова гама. Це й приглушені тони, варто лише уявити собі пшеницю, що готується до жнив та натуральну рогожку. І природні – варто поглянути лише на краєвиди Черкащини. І яскраві, представлені в українському народному костюмі. Де б людина не жила, вона може передати український стиль. Відповідними тканинами можна скористатися, якщо хочеш зробити свій дім яскравішим, додати емоцій та драйву. Прикрасити цілий будинок, або й просто постелити яскраву українську хустину на святковому столі.

У США книжка вийшла півроку тому і вже приносить плоди. Наприклад, український стиль створено як бренд. В одному з великих торговельних центрів навіть продають речі в такому стилі.

«Мені, як етнологу, імponує, що звертається увага на глобальні цінності – традиції родини та спілкування. Завдяки книжці до людей, надто молоді, повертається наша пам'ять та культура», – зауважила професор Валентина Борисенко.

Лінда Вікланд розповіла: в українських оселях її зустрічали гостинністю, добром, підтримкою і любов'ю. Українці відкриті для спілкування, від них віє теплом. Коли повернулася додому, зрозуміла – Бог кличе в Україну, де залишилося серце. А ще в цій країні особлива культура, яку не можна втрачати.

Сповнюєшся почуттям самоповаги й гордості за рідну землю та людей, які живуть на ній, почувши такі слова. От якими бачать нас гості здалека!

НОВИНИ

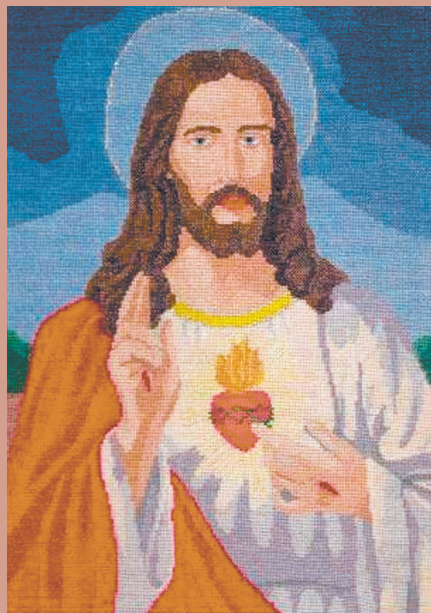
ВИШИТА МОЛИТВА

Майстрів традиційної української вишивки хрестиком називають хрестопоклонниками. Цим копітким заняттям захоплюються не лише жінки, але й чоловіки, що підтверджує досвід закарпатця Йосифа Плакоша. Роботи майстра виставлялися на всеукраїнських виставках. А зараз у його рідному Ужгороді експонується виставка вишитих ним ікон «Із Богом у серці», яка діятиме до 18 грудня.

Вишивану красу Йосиф Плакош, можна сказати, увібрав із молоком матері. У рідній хаті образи й портрети на стінах прикрашали вишиті рушники. Від бабусі й матері перейняв науку мережити хрестиком традиційні гуцульські орнаменти, але душа прагнула створювати власні композиції. Перші картинки схвалили родичі та друзі, що окрило на творчий пошук. А років із двадцять тому пан Йосиф зважився вишивати ікони, і не полишає заняття понині.

Працюючи електрозварником на Ужгородському коньячному заводі, він вільний час віддає вишиванню. За зразок бере здебільшого намолені традиційні українські ікони християнських церков барокового стилю. Лики святих світяться душевною

добротою і божою благодаттю. Це складно передати вишиванням, бо зображення на полотні являє собою мозаїку з десятків тисяч мініатюрних кольорових хрестиків. Треба мати абсолютне колористичне бачення й уміння відтворювати його за допомогою голки та ниток.

Експозиція долучає відвідувачів до духовної й культурної скарбниці нашого народу.

Станіслав ЗМІЄВСЬКИЙ

На фото роботи

Йосифа Плакоша

Фото із сайту Й. Плакоша

JOSIF61.com.ua.

Фольклорний гурт виконує пісню «Летіла зозуля»

Світлана СОКОЛОВА

Фото Юрія ШКОДИ

з 12 по 18 грудня 2011 року

НАЦІОНАЛЬНА ОПЕРА УКРАЇНИ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКАoperacomua.colocall.com
Вул. Володимирська, 50, тел. 279-11-69 (каса)

- 13 – П. Чайковський «Лебедине озеро»
14 – Дж. Верді «Аїда»
15 – К. Шимановський «Король Рогер»
(концертне виконання опери)
16 – Дж. Пуччіні «Мадам Баттерфляй»
(Чю-Чю-сан)
17 – Вечір романсу
18 – Благодійний концерт
до Дня святого Миколая

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКАwww.ft.org.ua
Пл. Івана Франка, 3, тел. 279-59-21 (каса)

- 13 – В. Шекспір «Ромео і Джульєтта»
14 – О. Кобилянська «В неділю рано зілля копала...»
15 – О. Білозуб «Романси. Ностальгія»
17 – Хореографічна драма «Соло-мія»
18 (12.00) – Г. Квітка-Основ'яненко
«Шельменко-денщик»
18 (19.00) – Я. Гашек «Швейк»

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР
РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИwww.rusdram.com.ua
Вул. Б. Хмельницького, 5, тел. 234-42-23 (каса)

- 12 – Б. Нушич «Пані міністерша»
13 – А. Касона «Дерева помирають стоячи»
16 – М. Булгаков (за М. Сервантесом) «Дон
Кіхот. 1938 рік»
17 (12.00) – О. Уайльд «Як важливо бути
серйозним»
17 (19.00) – А. Крим «Заповіт цнотливого бабця»
18 (12.00) – Р. Куні «Занадто одружений таксист»
18 (19.00) – О. Островський «Тепленьке місце»

Нова сцена

- 15 (20.00) – А. Ніколаї «Прощальне танго»
прем'єра
17 (18.00) – «1001 пристрасть, або Дрібниці життя»
(за А. Чеховим)
18 (18.00) – В. Мухарьямов «Останнє кохання»
Сцена «Під дахом»
16 – «Олександр Вертинський. Бал Господній...»
17 – «Edith Piaf: життя в рожевому світлі»
18 – І. Виріпаєв «Валентинів день»
Початок вистав о 20.00

У приміщенні театру

- 14, 15 – Д. Фріман «Люкс для іноземців» прем'єра
(вистава Театральної компанії «Бенюк і Хостіков»)»

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ДРАМИ
І КОМЕДІЇ НА ЛІВОМУ БЕРЕЗІ ДНІПРАwww.drama-comedy.kiev.ua
Просп. Броварський, 25, тел. 517-89-80 (каса)
15, 16 – І. Тургенєв «Найвище благо у світі...»
прем'єра
17 – К. Рубіна «Вся повинен подзвонити»
18 (12.00) – У. Хуб «Пасажир у валізі» прем'єра
18 (19.00) – В. Набоков «Лоліта»
Мала зала
13 (19.00) – Л. Піранделло «Трохи вина,
або 70 обертів»
14 (19.00) – В. Сигарєв, Л. Проталін «Пізно лякати»КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРЕТИwww.kiev-operetta.kiev.ua
Вул. Велика Васильківська, 53/3, тел. 287-26-30 (каса)

- 17, 18 – «За двома зайцями» прем'єра
У приміщенні театру
13 – Торговці гумою
(вистава за участю російських акторів)

АКАДЕМІЧНИЙ МОЛОДИЙ ТЕАТР

www.molody.kiev.ua
Вул. Прорізна, 17, тел. 278-73-92 (каса)
14 – «Московіада» (за Ю. Андруховичем)
15 – А. Крим «Квартет для двох»
16 – Дж. Патрик «Моя дорога Памела»
17 – Я. Гловацький «Четверта сестра»
18 (12.00) – Б. Стельмах
«Примхливе кохання Дроздоборода»
18 (19.00) – А. Курейчик «Людина і Вічність»
прем'єра
Камерна сцена
13 – Леся Українка «Розмова»
прем'єраКИЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ
ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ ДЛЯ ДІТЕЙ І ЮНАЦТВАwww.musictheatre.kiev.ua
Вул. Межигірська, 2, тел. 425-31-16
14 (13.00) – Б. Павловський
«Білосніжка та семеро гномів»
15 (13.00) – І. Поклад «Як козаки змія
приборкували»
16 (13.00) – С. Прокоф'єв «Петрик і вовк».
К. Сен-Санс «Карнавал тварин»
17 (12.00) – І. Якушенко «Зайчик-листоноша»
17 (19.00) – Концерт за участю учнів
та студентів Української академії танцю
18 (12.00, 16.00) – П. Чайковський
«Спляча красуня»АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР
ЮНОГО ГЛЯДАЧА НА ЛИПКАХwww.tuz.kiev.ua
Вул. Липська, 15/17, тел. 253-62-19

- 16 (12.00, 16.00) – Е. Портер «Поліанна»
17, 18 (11.00, 14.00, 16.00) – В. Гирич
«Різдвяна казка» прем'єра
Мала сцена
15 (19.00) – А. Курейчик «Обережно, жінки!»
16 (18.00) – О. Арбузов «Мій бідний Марат»

КИЇВСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК

www.akadempuppet.kiev.ua
Вул. М. Грушевського, 1-а, тел. 278-58-08

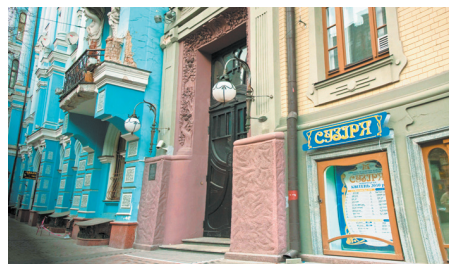
- 17 (11.00) – М. Петренко
«Про Курочку Рябу та Сонечко Золоте»
17 (13.00) – Н. Гернет «Гусеня»
17 (15.00) – Є. Шварц «Попелюшка»
17 (17.00) – Б. Заходер, В. Климовський
«Дюймовочка»
18 (11.00) – М. Назаренко
«Казки для добрих сердець» прем'єра
18 (13.00) – О. Толстой «Золотий ключик»
18 (15.00) – В. Лівшиць, І. Кичанова
«Таємничий Гіпопотам»
18 (17.00) – Ю. Сікало (за Ш. Перро) «Кіт у чоботях»
Вистави для дорослих
16 (19.00) – М. Старицький «За двома зайцями»

КИЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ
АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОКwww.puppet-theater.kiev.ua
Вул. Миропільська, 1, тел. 513-15-00
17 (11.00, 13.00) – Брати Грімм
«Бременські музиканти»
18 (11.00, 13.00) – Г. Усач, С. Єфремов «Троє поросят»

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР «КОЛЕСО»

www.koleso.teatr.kiev.ua
Андріївський узвіз, 8, тел. 425-04-22
13, 15 – «У Києві на Подолі,
або «Де ві сохніте бельйо?»
16, 17 – П. Саксаганський «Шантрапа»
Камінна зала
14 – Р. Шиммельпфенніг «Під тиском 1–3»
18 – К. Людвіг «Примадонни»

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР НА ПОДОЛІ

www.theatreonpodol.com
Контрактова площа, 4, тел. 425-54-89
13 – І. Карпенко-Карий «Сто тисяч»
14 – М. Камолетті «La bonne Anna,
або Як зберетти сім'ю»
15 – Фантазія-шансон «Люксембурзький сад»
16 – О. Коломієць «Фараони»
17 – О. Вампілов «Минулого літа
в Чулимську» прем'єраКИЇВСЬКА АКАДЕМІЧНА МАЙСТЕРНЯ
ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА «СУЗІР'Я»www.suzirja.org.ua
Вул. Ярославів Вал, 14-б, тел. 272-41-88

- 13, 14 – «Парнас дибом» (за віршами
та сатирою початку ХХ століття)
15 – О. Миколайчук-Низовець «Ассо та Піаф»
17 – Б. Окуджава «У Барабанному провулку»
18 (12.00) – Ш. Перро «Моя чарівна Попелюшка»
18 (19.00) – І. Афанасьєв «Самотня леді»
Мікросцена
Вул. Ярославів Вал, 16
14 – Є. Чуприна «Цветаєва + Пастернак»
15, 16 – В. Сигарєв «Діпо північне»
17 – Ю. Максименко «Бог явився мені
у образі Жовтого Зайця»
прем'єра

МУНІЦИПАЛЬНИЙ ТЕАТР «КИЇВ»

www.teatr-kiev.kiev.ua
Русанівська набережна, 12, тел. 229-10-92
14 – Е. Олбі «Що трапилось у зоопарку»
15 – О. Ісаєва «Абрикосовий рай»
16 – М. Мейо, М. Еннекен
«Моя дружина – брехуха»
17, 18 – І. Франко «Украдене щастя» прем'єра
Вистави для дітей
18 – Новорічна вистава «Терем-теремок»
прем'єраНАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ТЕАТРАЛЬНОГО
МИСТЕЦТВА ІМЕНІ ЛЕСЯ КУРБАСАwww.kurbas.org.ua
Вул. Володимирська, 23-в, тел. 279-14-77
16, 17 – О. Уайльд «How Beautiful is the Princess
Salome tonight...» прем'єраНАЦІОНАЛЬНИЙ БУДИНОК ОРГАННОЇ
ТА КАМЕРНОЇ МУЗИКИwww.organhall.kiev.ua
Вул. Велика Васильківська, 77, тел. 528-31-86
12 – Квартет імені М. Лисенка, К. Баженова
(ф-но), н. а. І. Калиновська (орган)
13 – З. а. М. Солов'яненко (сопрано), з. а.
Н. Лавренова (меццо-сопрано), В. Чікіров
(ліричний баритон), з. а. Бурятії Л. Реутова
(ф-но), І. Харечко (орган)
14 – Ансамбль класичної музики
імені Б. Лятошинського
15 – Н. а. І. Калиновська (орган)
16 – Камерний ансамбль «Київ-брас»,
н. а. В. Кошуба (орган)
17 – Н. а. О. Басистюк (сопрано), С. Котко (бас),
з. а. Бурятії Л. Реутова (ф-но), Г. Бубнова
(орган)

НАЦІОНАЛЬНА ФІЛАРМОНІЯ УКРАЇНИ

www.filarmonia.com.ua
Володимирський узвіз, 2, тел. 278-16-97 (каса)

- 12 (15.30) – Абонемент № 11 «У сузір'ї музичних
жанрів» (для середнього і старшого
шкільного віку)
13–18 – Міжнародний фестиваль гітарної музики
«Київ–2011». Міжнародний конкурс гітаристів
в Україні–2011
13 – Дует гітаристів «SoloDuo»: Лоренцо Мікелі,
Маттео Мела (гітара) Італія
15 – Хуан Франсіско Паділья (гітара) Іспанія
16 – Кшиштоф Мейзінгер (гітара) Польща
18 – Церемонія нагородження переможців кон-
курсу. Заключний концерт фестивалю
і конкурсу

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАЛАЦ МИСТЕЦТВА «УКРАЇНА»

www.palace-ukraine.kiev.ua
Вул. Велика Васильківська, 103, тел. 247-23-16
15 – Ювілейний вечір В'ячеслава Добриніна
16 – Дмитро Хворостовський

Мала зала

Театральний центр В. ROOM

- 15 – «Ціаністий калій... з молоком чи без?»
(Відкритий театр «Образ»)»
18 – «Сповідь черниці» (Перший жіночий театр)

БУДИНОК ОФІЦЕРІВ

Вул. М. Грушевського 30/1,
тел. 253-80-72
16 (18.00), 17 (11.00, 14.00, 17.00) – Театр кішок
н. а. Росії Ю. Куклачова

Примітка.

У репертуарі можливі зміни

На горіхи від Рогози

(Продовження. Поч. у № 14–16)

КОЛИ СЛОВО САМИЙ НЕ БАЖАНЕ?

Ступені порівняння мають дві форми: синтетичну (просту, однослівну) й аналітичну, або описову (складену з двох слів). Синтетична форма вищого ступеня утворюється додаванням до кореня чи основи якісного прикметника суфіксів **-іш, -ш, -ч** (*гострий – гостріший, глибокий – глибокий, дорогий – дорожчий*), аналітична – додаванням слів *більш* чи *менш*. Але нерідко вищий ступінь порівняння утворюють неправильно: *більш* чи *менш* сполучають з прикметником у формі не звичайного, а вищого ступеня. Тому можна й почути замість *більш* досконалий, *більш* глибокий, *менш* завзятий ненормативні *більш* досконаліший, *більш* глибокий, *менш* завзятіший і под.

Цікаво, що від прикметника *товстий* утворюються дві форми вищого ступеня порівняння: *товстий* і *товстіший*. Яку ж з них коли вживати? Перше слово, так би мовити, універсальне,

його використовують у всіх значеннях, друге – тільки в розумінні *повніший*. Наприклад, про якогось чоловіка можна сказати, що він *товстий* або *товстіший* за когось іншого.

Очевидно, до плутанини цих способів утворення форм вищого ступеня порівняння спричиняється те, що в українській мові є низка слів (багато, небагато, значно, не багато, трохи, далеко, ще), які виступають поряд з простою формою вищого ступеня порівняння. Вони не становлять окремої граматичної форми ступеня порівняння, а тільки уточнюють значення, посилюючи його більшою чи меншою мірою: *набагато хоробріший, не бабагато дешевший, трохи дорожчий* і таке інше. Однак слова *більш* і *менш* до цієї групи не входять.

Синтетична форма найвищого ступеня порівняння утворюється додаванням до форми вищого ступеня префікса **най-** (*найбільший, найдорожчий, найкращий, найближче, найважче*) або (якщо є потреба посилити значення) префіксів **якнай-, щонай-** чи

прислівника *якомога* (*якнайкращий, щонайдорожчий, якомога швидше*). Аналітична форма твориться додаванням слів *найбільш* чи *найменш* до нульової форми якісного прикметника. Хоча в нашій мові набагато ширше використовуються саме синтетичні (однослівні) форми найвищого ступеня порівняння, останнім часом не виправдано стали надавати перевагу аналітичній: *найбільш зручний, найбільш глибоко, найменш зрозумілий, найменш переконливо*. І саме тому, що її копіюють з російської, якій проста форма мало притаманна.

У усному мовленні нерідко поєднують форму найвищого ступеня прикметника зі словом *самий* (*самий хоробріший, самий найбільший, самий найвредніший*), що є стилістично небажаним. У теле- і радіопередачах, та й навіть у художній літературі, інколи вживається словосполучення, яке виражає найвищий ступінь ознаки і складається зі слова *самий* плюс якісний прикметник у звичайній формі (*самий вродливий, самий серйозний, самий дешевий, самий великий*). Це в сучасній літературній мові теж суперечить нормі.

НЕ СПЛУТАЙТЕ МАСЛО З ОЛІЄЮ

В основі таких порад – дослідження наших мовознавців, зокрема Євгенії Чак, яка обґрунтовує вживання правильних форм, властивих сучасній українській мові.

Ось дієслова **опанувати** й **оволодівати**. Перше з них вимагає після себе прямого додатка в знахідному відмінку: *опанувати знання, опанувати нову техніку*. Інколи неправильно вживають *опанувати* (в значенні *вивчати*) з орудним відмінком: *опанувати знаннями, наукою*. Очевидно, причиною цієї помилки є семантична близькість слів *опанувати* й *оволодівати*, яке поєднується з орудним відмінком. Отже, *опанувати – кого? що?, оволодівати – ким?*

чим? «Однак, поки вони лялялись, Штепа вже встиг опанувати себе» (Олесь Гончар). «Ним став оволодівати смутком» (Олександр Довженко).

Прикметники **властивий, притаманний і характерний** – синоніми. Однак, якщо перші два вимагають після себе давального відмінка («В кімнаті затишок, ошатність, *властиві жіночі оселі*» – Іван Кочерга), то *характерний* – родового з прийменником *для*. «В його, Івановій, грі завжди є елемент ризику польоту, *характерного для творчих натур*» (Володимир Дрозд). Оскільки ці слова семантично близькі, часто плутають керування відмінками, і тому виникають неправильні конструкції типу *характерний багатьом творам, властивий для трудового колективу, для нього притаманний*.

Отже, прикметники *властивий і притаманний* вимагають після себе питання *кому? чому?*, а не *для кого?*; *характерний*, навпаки, – *для кого?*, а не *кому? чому?*

Опікуватися – ким? чим?, а **опікувати** – кого? що? «Він добровільно *опікувався* майстернею, вимітав сміття, прибирав і чистив інструмент» (Юрій Яновський). «Мене *опікував* молодий моряк, мій рятівник» (Микола Трублаїні).

Лексичні норми української літературної мови, наголошує відомий лінгвіст Олександр Пономарів, вимагають семантичного розмежування слів *масло* – жировий продукт тваринного та мінерального походження (*вершкове масло*) і *олія* – жирова речовина з рослин: *соняшникова (кукурудзяна) олія*. Прикметник від цього слова *олійний* увиходить до словосполучень *олійна фарба, олійний живопис, олійне малярство (картини, виконані олійними фарбами)*. Скорочено на позначення цих понять використовується й слово *олія*: «На початку тридцятих років Анатолій Петрицький здійснив дві великі серії портретів діячів української культури, одну в *олії*, другу в акварелі» (Словник української мови). Виходить, помилковими є вживані в теле- й радіопередачах речення на кшталт «Картини виконані *маслом* (треба *олією*) або тушшю».

(Далі буде)

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНИЙ АПАРАТ оголошує конкурс на заміщення вакантних посад державних службовців:

• **головний спеціаліст відділу аналізу та прогнозування діяльності бібліотек управління стратегічного планування культурного розвитку та регіональної політики у сфері культури Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв та освіти – 1 вакансія.**

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років.

• **головний спеціаліст сектору запобігання та протидії корупції – 1 вакансія.**

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи

за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років.

У конкурсі можуть брати участь громадяни України, які мають вищу освіту, стаж роботи за фахом.

До заяви додаються наступні документи:

- особова картка (форма П-2 ДС);
- автобіографія
- дві фотокартки розміром 4х6 см.
- копія паспорта
- копія диплома про освіту
- копії документів про підвищення кваліфікації, присвоєння наукового ступеня або вченого звання (у разі наявності)
- копія військового квитка
- копія ідентифікаційного коду
- копія трудової книжки
- декларація про доходи за 2010 рік.

Документи для участі в конкурсі приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення в газеті «Культура і життя»:

01601, м. Київ, вул. І. Франка, 19, кім. 109.

Додаткова інформація за тел: 234-39-93.

Конкурсна комісія

Культура і життя

Газета виходить щочетверга

Передплатна ціна на 2012 р.:
півріччя – 82,77 грн,
квартал – 42,21 грн,
місяць – 14,27 грн.

У передплатній ціні враховано вартість доставки до Вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.
Передплатний індекс у Каталозі видань України

60969

Передплатні індекси інших наших видань: газета «Кримська світлиця» – 90269; журнали: «Українська культура» – 95220, «Український театр» – 74501, «Музика» – 74310, «Пам'ятки України» – 74401, «Театральний концертний Київ» – 37112

Довідки за тел. (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com

Передплату можна оформити в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України, через передплатні агентства, а також у редакції газети

Міністерство культури України із глибоким сумом сповіщає, що 2 грудня 2011 року пішов з життя **Анатолій Григорович БОГОМОЛОВ**

– колишній заступник міністра культури і туризму України. Ті, хто безпосередньо знав Анатолія Григоровича, можуть багато розповісти про нього як сильну особистість, шляхетну людину з високими професійними та моральними якостями.

Анатолій Григорович Богомолів народився 20 травня 1950 року в місті Луганську. Після закінчення навчання у Луганському машинобудівному інституті працював старшим інженером. Після закінчення Вищої партійної школи при ЦК КП України займав відповідальні посади в апараті Кабінету Міністрів України. З 1997 по 2006 роки займав посаду заступника міністра освіти України. З серпня 2007 року Анатолій Григорович пов'язав своє життя з Міністерством культури і туризму України, де працював на посаді заступника міністра до травня 2010 року.

Завдяки високому професіоналізму, прекрасним людським якостям, непересічним інтелектуальним здібностям та ерудиції Анатолій Григорович здобув беззаперечний авторитет серед працівників Міністерства культури, широких кіл діячів культури та освіти. Чесна, порядна людина, визнаний фахівець, він залишив по собі світлу пам'ять та шанування багатьох колег і громадських діячів. За вагомих внесок у розвиток вітчизняної науки, багаторічну плідну науково-педагогічну діяльність Анатолію Григоровичу було присвоєно звання «Заслужений працівник народної освіти України» та нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня.

Пішла з життя незвичайна Людина, щира, чуйна, інтелігентна, порядна, тактовна і доброзичлива особистість. Висловлюємо щирі співчуття рідним, близьким, друзям.

Вічна йому пам'ять...

СМАКУЄМО В ПІСТІ!

«Гріх – не те, що ми їмо, а те, що їсть нас»
(народна мудрість)

СІЧЕНИКИ З РИБИ

Сиру рибу дрібно нарізають, змішують зі смаженою цибулею, невеликою кількістю білого хліба або борошна. Добре вимішують, додають за смаком сіль та перець. З цього фаршу формують на борошні невеличкі ковбаски і обсмажують.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІНЕГРЕТ

Заморська назва та такі знайомі інгредієнти: червоний буряк, картопля, квашена капуста, квасоля, морква. Колись у піст такий овочевий салат щодня споживали українці. Традиційно його робили з буряка, кислого огірка, хрону та олії. І чим більше додавали хрону – тим смачніший вважався салат.

ПІСНИЙ БОРЩ

До пісного борщу замість м'яса сьогодні додають консервовану рибу в томаті. А колись пісний борщ варили з рибою, яка ловилась у річках, сушилась, в'ялилась та споживалася. Яка риба найбільше смакує вашій родині – таку і додайте до вашого пісного борщу.

ВІД ДІДІВ-ПРАДІДІВ

«Який день на Юрія, така й зима» – віщує народна мудрість, спираючись на віковий досвід від дідів-прадідів.

Це про **9 грудня – Юріїв день («холодного Юрія»), Єгорія, Георгія Побідоносця.**

В давнину на холодного Юрія ніколи не турбували вовків, бо то їхнє свято.

На Поліссі селяни звечора міцно закривали стайні, не ходили до лісу й остерігалися вирушати в дорогу, вважаючи, що в цей день зустріч зі звірами небезпечна.

На Рівненщині існує романтична легенда, пов'язана з Юривським «святом вовків».

Якось віз на ярмарок продавати свої вироби один гончар. З усіх боків чулося вовче виття, і, щоб убезпечити себе і коня, він у глечик погукав різними голосами, сподіваючись одлякати хижаків. Як десь взялася овчач зграя. Якимось

чином чоловік випросив у вовків прощення за те, що потурбував їх у їхнє свято, але коня таки втратив. Отже, не їдьте на Юрія вночі до лісу – це не минулі часи, сьогоднішні вовки нікого не відпускають.

12 грудня – Парамона, або Передандрія.

Саме цього дня збирається молодь на калету. Головні дійові особи цього вечора: пан Калетинський, пан Коцюбинський, рогачі, віхоть, калета та молодь. Колись найхоробрішими та найповажнішими були ті хлопці, які змогли зтягти на хату хвіртку з паркану якогось господаря. А сьогодні

– напевно ті, які зможуть у сучасних парканах таку хвіртку віднайти.

13 грудня – Андрія.

«На Андрія робиться дівцям надія». Любі дівчата та жінки! Ось вам на озброєння кілька закличок: «Андрію, Андрію по тобі коноплі сію, спідницею волочу, заміж вийти хочу!» «Андрію, Андрію, пшениченку сію, дай, Боже, знати, з ким весілля грати». Закликайте, гукайте та шукайте своє щастя – і воно вас обов'язково почує. А якщо наші поради вам допоможуть – покличте на весілля.

14 грудня – Наума.

«Я не знаю ні "аз", ні "буки" – прийде Наум і змусить до науки». Колись навчальний процес розпочинали першого грудня (за старим стилем), нині – це 14 грудня. Кажали: «Пророк Наум наставить на ум». Нехай він і нас наставить на ум, на розум, на терпіння та добро.

Тетяна ШНУРЕНКО

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НАШІ ВИДАННЯ у 2012 році

Передплата на 6 місяців

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
37112
70,11 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
74501
66,33 грн.

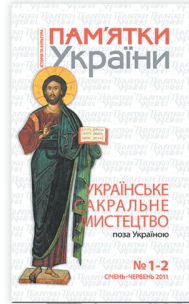
ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
74310
66,33 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
60969
82,77 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
95220
102,09 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
74401
133,11 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
90269
50,61 грн.

Передплату можна оформити в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України, через передплатні агентства, а також у редакції Газетно-журнального видавництва Міністерства культури України

У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на всі наші видання можна через сайт www.presa.ua, на сторінці «Передплата On-Line»

Довідки за тел.: (044) 498-23-64 e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Видання ДП «Газетно-журнальне видавництво» Ви можете придбати в кіосках «Преса» м. Києва і в поштових відділеннях Київської області:

Газети «Культура і життя» і «Кримська світлиця» – кожної п'ятниці

Журнал «Театральний-концертний Київ» – з 3-го грудня

Журнал «Українська культура» – з 16-го грудня

З січня наступного року в продаж надійдуть журнали «Пам'ятки України», «Музика», «Український театр».

Наші газети та журнали також продаються в мережі книжкових магазинів «Є», художніх музеях, театрах, театральних касах.

Газета «Культура і життя» № 49 (4465), 9–15 грудня, 2011 рік

Засновники: Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети «Культура і життя»

Видавець: ДП «Газетно-журнальне видавництво» Міністерства культури і туризму України

Адреса видавництва: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65

Директор Олесь БІЛАШ

Головний редактор Людмила ГНАТЮК

Адреса редакції: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65

nvu.kultura@gmail.com

Виходить із 7 жовтня 1923 року. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації – КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Друкарня: ТОВ «Мега-Поліграф», вул. Марка Вовчка, 12/14, Київ, 04073; тел. +38 (044) 581-68-15

Розповсюдження, передплата, реклама: тел. +38 (044) 498-23-64, +38 (050) 310-56-63

Портал <http://uaculture.com/>

Передплатний індекс в Каталозі видань України **60969**

Склад Видавничої ради

Олесь Білаш – директор видавництва, **Олена Чередниченко** – завсектором взаємодії зі ЗМІ та зв'язків із громадськістю МК, **Олена Воронько** – начальник відділу театрального мистецтва МК, **Лариса Лебедівна** – завсектором мовної політики МК, **Михайло Швед** – начальник відділу музичного та циркового мистецтва МК, **Ольга Дарибогова** – начальник управління міжнародних зв'язків МК, **Ольга Голинська** – головний редактор журналу «Музика», **Наталія Потушняк** – головний редактор журналу «Театральний-концертний Київ», **Алла Підлужна** – головний редактор журналу «Український театр», **Марія Хрущак** – головний редактор журналу «Українська культура», **Орест Когут** – головний редактор видавництва.

Дизайн та верстка **Сергія Задворного**

Редакція залишає за собою право на редагування отриманих матеріалів без узгодження з автором. Думки авторів публікацій можуть не збігатися з позицією редакції.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів журналу тільки з письмового дозволу видавця

© «Культура і життя»

Наклад **2000**

Ціна договірна